

Heilbrigðisútgjöld á Íslandi *Health care expenditure in Iceland*

Samantekt Árið 2007 námu heildarútgjöld til heilbrigðismála 117,3 milljörðum króna, eða 9,2% af landsframleiðslu. Þar af var hlutur hins opinbera 96,8 milljarðar króna en hlutur einkaaðila 20,5 milljarðar, eða 17,5% af útgjöldunum. Af heildarútgjöldum hins opinbera 2007 runnu 19% til heilbrigðismála. Sem hlutfall af landsframleiðslu hafa útgjöld til heilbrigðismála lækkað frá árinu 2003 þegar þau námu 10,4% af landsframleiðslu.

Af heilbrigðisútgjöldum 2007 runnu um 57% til þjónustu sjúkrastofnana, þ.e. sjúkrahúsa og hjúkrunarheimila, um 25% til þjónustu við ferlisjúklinga og ríflega 16% til lækninga- og hjúkrunarvara fyrir ferlisjúklinga. Það sem eftir stendur eða 2,5% rann til stjórnunar og annarra heilbrigðisþátta.

Í ritinu eru kynntar meginniðurstöður SHA-flokkunarkerfis¹ heilbrigðisútgjalda sem Hagstofan hefur nýlega tekið upp samhliða hinu hefðbundna COFOG-flokkunarkerfi opinberra útgjalda. Í töflum 8 til 11 er að finna heilbrigðisútgjöld flokkuð eftir fjármögnunaraðilum, tegund þjónustu og veitendum. Fram kemur m.a. að þjónusta í lækningaskyni tekur til sín 52,7% heilbrigðisútgjalda 2006 eða 56,3 milljarða króna. Þar af eru útgjöld vegna innlagðra í lækningaskyni 27,4 milljarðar króna og vegna ferlisjúklinga 24 milljarðar króna. Þá kemur fram að um 22 milljarðar króna renna til þjónustu vegna langtímahjúkrunar eða 20,5% heilbrigðisútgjalda og 17,3 milljarðar til lækninga- og hjúkrunarvara vegna ferlisjúklinga eða ríflega 16% heilbrigðisútgjalda.

Heildarútgjöld til heilbrigðismála í aðildarríkjum Efnahags- og framfarastofnunarinnar (OECD) voru að meðaltali 9% af landsframleiðslu ríkjanna árið 2005, en mikill munur er á því hlutfalli milli einstakra ríkja. Í Bandaríkjunum var hlutfallið t.d. 15,3% árið 2005 en 6% í Suður-Kóreu það ár. Eftir þessum mælikvarða voru Íslendingar í 10.–11. sæti OECD-ríkjanna með 9,5% af landsframleiðslu til heilbrigðismála 2005.

Inngangur

Í ritinu eru heilbrigðisútgjöld gerð upp samkvæmt SHA og COFOG stóðlum

Í þessu riti er gefið yfirlit um heilbrigðisútgjöld hér á landi síðustu árin. Í fyrsta kafla er gerð grein fyrir útgjaldaþróun málaflokksins frá 1980 með tilliti til fjárhæða, hlutfalla og vaxtar að raungildi. Í öðrum kafla er vikið að meginþjónustuflokkum heilbrigðisútgjalda á tímabilinu 1998 til 2007 og í þriðja kafla er farið yfir útgjöld hins opinbera á þessu sviði sama tímabil. Í fjórða kafla er gerð grein fyrir heilbrigðisútgjöldum einkaaðila og hinum fimmta fyrir nýju flokkunarkerfi heilbrigðisútgjalda, SHA (The System of Health Accounts), og fyrstu niðurstöðum eftir að því var beitt hér á landi. Þá er að finna stuttan erlendan samanburð á megin-

¹ The System of Health Accounts.

hagstærðum heilbrigðisútgjalda milli Íslands og OECD-ríkja í sjötta kafla. Í viðauka 1 eru sýndar meginheimildir um útgjöld til heilbrigðismála hér á landi og í viðauka 2 eru sýndir nokkrir helstu liðir varðandi kaup hins opinbera á sérfræði- og tannlæknaþjónustu. Að síðustu er töfluviðauki.

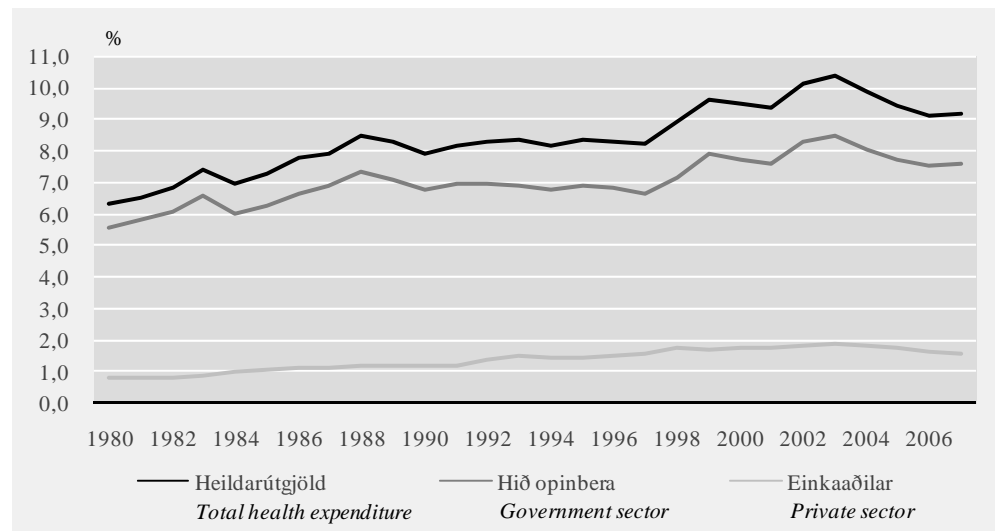
1. Þróun heilbrigðisútgjalda frá 1980 til 2007

Á aldarfjórðungi hafa útgjöld til heilbrigðismála vaxið úr 6,4% af landsframleiðslu í 9,2%

Heildarútgjöld til heilbrigðismála hafa vaxið verulega síðasta aldarfjórðung eða úr ríflega 6,4% af landsframleiðslu í upphafi níunda áratugarins í um 9,2% af landsframleiðslu á síðasta ári. Það samsvarar 117,3 milljörðum króna á verðlagi þess árs (sjá töflu 5 í töfluviðauka, bls. 22–23). Eftir þessum mælikvarða reyndust útgjöldin hæst árið 2003 eða 10,4% af landsframleiðslu.¹

Mynd 1. Heilbrigðisútgjöld sem hlutfall af landsframleiðslu 1980–2007

Figure 1. Health expenditures as per cent of GDP 1980–2007

Af heildarútgjöldum til heilbrigðismála greiðir hið opinbera 96,8 milljarða króna og einkaaðilar 20,5 milljarða. Á rúmlega aldarfjórðungi hafa útgjöld hins opinbera til þessa málaflokks aukist úr 5,5% af landsframleiðslu í 7,6%. Á sama tíma hafa útgjöld heimilanna tvöfaldast, úr 0,8% af landsframleiðslu í 1,6%. Hluttur heimilanna hefur aukist verulega frá 1980 eða úr 12,8% af heildarútgjöldum í 17,5% árið 2007. Hámarki náði hluttur þeirra árið 1998 er hann nam 19,6% af heildarútgjöldum til heilbrigðismála.

... og að magni til hafa þau næstum þrefaldast

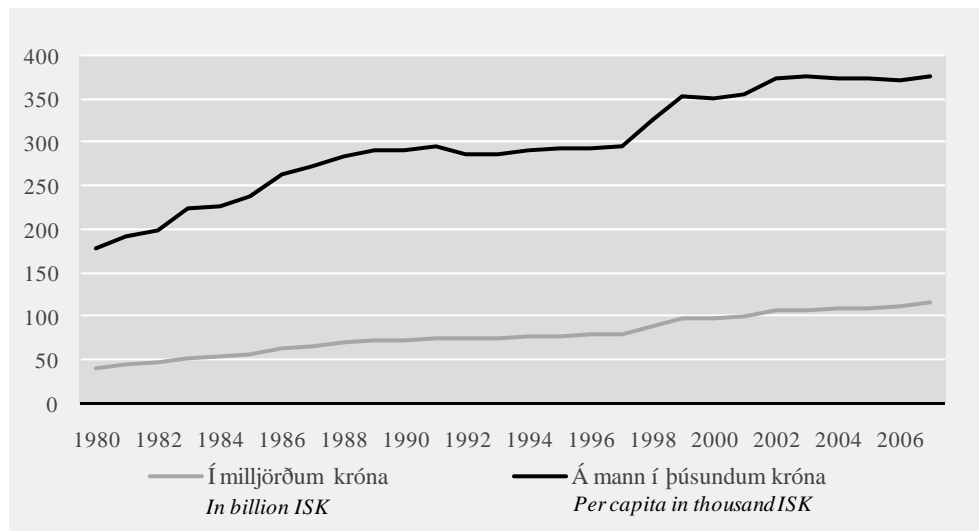
Til þess að meta vöxt heilbrigðisútgjalda að raungildi frá 1980 er nærtækast að staðvirða heilbrigðisútgjöld hins opinbera með verðvísitölu samneyslu og útgjöld einkaaðila með verðvísitölu heilbrigðisútgjalda einkaneyslunnar. Í byrjun níunda áratugarins voru heilbrigðisútgjöld um 41 milljarður króna á verðlagi 2007 en ríflega 117 milljarðar árið 2007. Heilbrigðisþjónustan hefur því nærri þrefaldast að magni (um 190% vöxtur) á þessu tímabili.² Heilbrigðisútgjöld á mann voru hins vegar um 377 þúsund krónur árið 2007 en 179 þúsund krónur í byrjun níunda áratugarins á verðlagi 2007 og hafa því ríflega tvöfaldast (110% vöxtur) síðasta aldarfjórðung. Síðustu sex árin hafa þau þó nánast staðið í stað og verið um 375 þúsund krónur á mann á sama verðlagi.

¹ Í þessu samhengi verður að hafa í huga að hagvöxtur var lítil á árunum 2002 og 2003 en jókst hins vegar verulega á árunum 2004–2007 eða um ríflega 25%.

² Sjá mynd 2 á næstu síðu og töflu 5 í töfluviðauka, bls. 22–23.

Mynd 2. Heilbrigðisútgjöld staðvirt á verðlagi 2007

Figure 2. Health expenditure at 2007 prices

Um 57% heilbrigðisútgjalda renna til sjúkrastofnana, þ.e. sjúkrahúsa og hjúkrunarheimila

2. Meginþjónustuflokkar heilbrigðisútgjalda

Heilbrigðisútgjöld má sundurliða eftir meginþjónustuflokkum í samræmi við alþjóðastaðla eins og gert er í töflu 1 og töflu 4 í töfluviðauka (bls. 21), en við þá greiningu er stuðst við svokallaða COFOG-flokkun¹ fyrir opinber heilbrigðisútgjöld en aftur COICOP-flokkunina² við greiningu á heilbrigðisútgjöldum einkaaðila. Fram kemur að um 57% heilbrigðisútgjalda 2007 renna til þjónustu sjúkrastofnana, þ.e. sjúkrahúsa og hjúkrunarheimila, og um 25% til þjónustu við ferlisjúklinga. Ríflega 16% eru vegna lækningavara og hjálpartækja fyrir ferlisjúklinga og það sem eftir stendur, 2,5%, rennur til stjórnunar og annarra heilbrigðisþátta.

Tafla 1. Heilbrigðisútgjöld á mann á verðlagi 2007

Í þúsundum króna	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ¹
Heilbrigðisútgjöld alls	354,0	352,0	355,7	375,1	376,9	375,3	374,2	371,9	376,7
1. Lækningavörur og hjálpartæki	54,2	57,5	57,4	58,7	60,8	61,6	58,5	58,4	59,6
2. Þjónusta við ferlisjúklinga	81,1	84,8	86,5	87,3	90,6	92,8	92,1	92,5	93,3
3. Þjónusta sjúkrastofnana	208,7	200,0	202,7	217,3	214,1	210,8	212,6	211,5	213,6
4. Forvarnir og alm. heilbrigðisþj.	1,9	1,7	1,7	1,7	1,7	1,8	2,2	1,8	2,5
5. Heilbrigðismál, ót.a.s.	8,0	7,9	7,4	10,0	9,7	8,3	8,9	7,7	7,7

¹ Bráðabirgðatölur.

Árið 2007 runnu 66,5 milljarðar króna til þjónustu sjúkrastofnana, en það samsvarar um 214 þúsund krónum á mann. Árið 1998 var ráðstafað 190 þúsundum á mann til þessarar þjónustu á verðlagi 2007 og er raunhækkunin því um 13% á þessu tímabili. Til þjónustu við ferlisjúklinga 2007 runnu rúmlega 29 milljarðar króna eða ríflega 93 þúsund krónur á mann samanborið við ríflega 77 þúsund 1998 sem er um 21% raunhækkun. Til lækningavara og hjálpartækja vegna ferlisjúklinga var ráð-

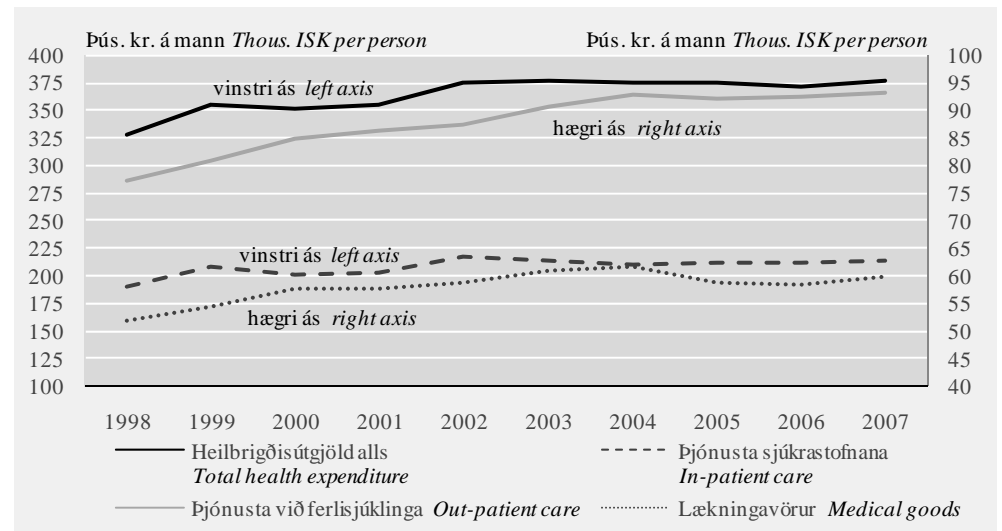
¹ COFOG stendur fyrir Classification of the Functions of Government og er staðall fyrir flokkun á útgjöldum hins opinbera eftir viðfangsefnum. Sameinuðu þjóðirnar gefa staðalinn út en hann er notaður af alþjóðastofnunum, svo sem OECD, IMF og Eurostat. Sjá: <http://www.hagstofa.is/Adferdir-og-flokkun>.

² COICOP stendur fyrir Classification of Individual Consumption According to Purpose og er staðall til að flokka einkaneysluútgjöld. Sameinuðu þjóðirnar gefa flokkunina út og er hún notuð af alþjóðastofnunum, svo sem OECD, IMF og Eurostat. Sjá <http://www.hagstofa.is/Adferdir-og-flokkun>.

stafað 18,6 milljörðum króna árið 2007 en það samsvarar um 60 þúsund krónum á mann og er raunhækkunin frá 1998 rúmlega 15% (sjá einnig mynd 3).

Mynd 3. Heilbrigðisútgjöld á mann á verðlagi 2007

Figure 3. Health expenditures per capita at 2007 prices

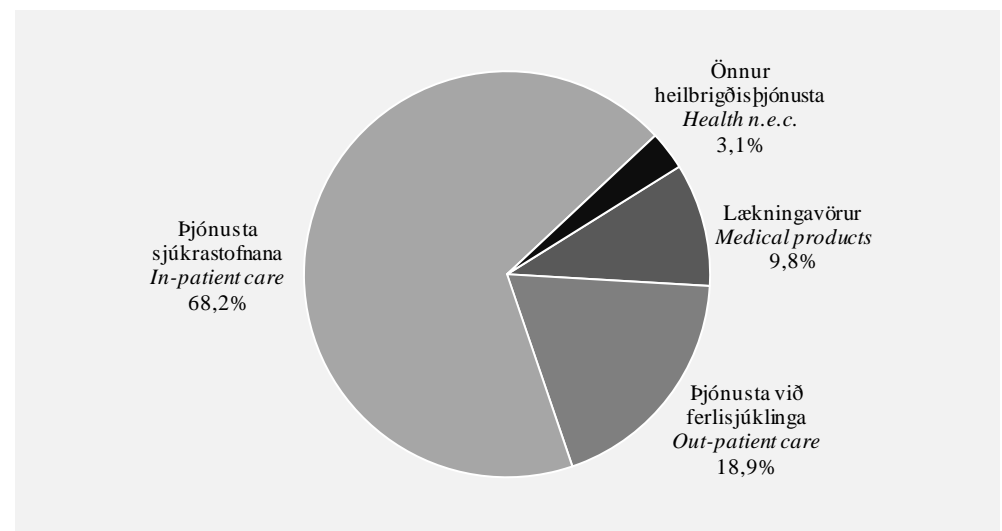
3. Heilbrigðisútgjöld hins opinbera 1998–2007

Heilbrigðisútgjöld hins opinbera nema um 7,6% af landsframleiðslu 2007

Heilbrigðisútgjöld hins opinbera má flokka eftir viðfangsefni í samræmi við COFOG-flokkunina eins og gert er í töflu 2 á næstu síðu og töflu 6 í töfluviðauka (bls. 24). Meginniðurstaðan er sú að af 96,8 milljarða króna útgjöldum hins opinbera til heilbrigðismála 2007 renna 68,2% til þjónustu sjúkrahúsanna, þ.e. sjúkrahúsa og hjúkrunarheimila, 18,9% til þjónustu við ferlisjúklinga og 9,8% til kaupa á lækningavörum og hjálpartækjum handa ferlisjúklingum. Það sem eftir stendur, 3,1% útgjaldanna, rennur til stjórnunar og annarrar heilbrigðisþjónustu.

Mynd 4. Heilbrigðisútgjöld hins opinbera 2007

Figure 4. Public health expenditure 2007

Opinber útgjöld til sjúkrastofnana námu 66 milljörðum króna 2007 eða um 5,2% af landsframleiðslu

Árið 2007 voru útgjöld hins opinbera til sjúkrastofnana 66 milljarðar króna eða 5,16% af landsframleiðslu og hefur það hlutfall haldist tiltölulega stöðugt síðustu þrjú árin, en hæst varð það árin 2002 og 2003 eða 5,8%. Af útgjöldum til sjúkrastofnana 2007 var hlutur almennra sjúkrahúsa 71,6% en útgjöld vegna hjúkrunar- og endurhæfingarstofnana 26,9%. Sú þjónusta hefur tekið til sín um 1,4% af landsframleiðslu síðustu árin. Hrein útgjöld hins opinbera vegna þjónustu sjúkrastofnana námu 212 þúsund krónum á mann árið 2007, sem er svipuð fjárhæð og undanfarin fimm ár, en frá árinu 1998 hafa þau hins vegar hækkað um 13%. Mest er hækkunin á mann vegna hjúkrunar- og endurhæfingarstofnana, um 37% á tímabilinu en hækkunin á almennum sjúkrahúsum var aðeins um 6%.

Tafla 2. Heilbrigðisútgjöld hins opinbera 1999–2007

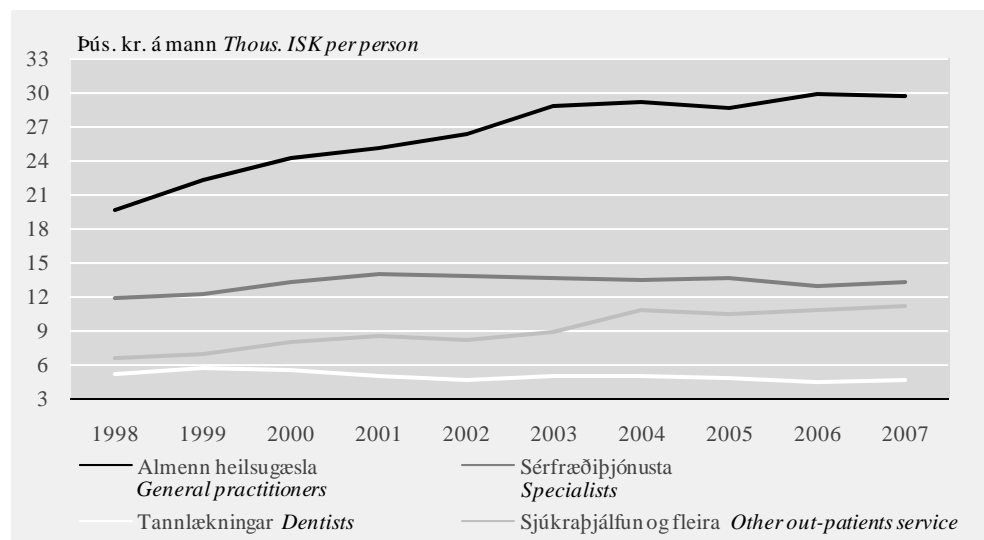
Hlutfall af VLF	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ¹
Opinber heilbrigðisútgjöld alls²	7,91	7,70	7,56	8,31	8,48	8,04	7,68	7,49	7,57
1. Lækningavörur og hjálpartæki	0,86	0,81	0,75	0,81	0,87	0,85	0,74	0,72	0,74
2. Þjónusta við ferlisjúklinga	1,25	1,35	1,36	1,42	1,52	1,51	1,42	1,41	1,43
2.1 Almenn heilsugæsla	0,60	0,65	0,65	0,71	0,78	0,75	0,71	0,73	0,72
2.2 Sérfræðilæknar	0,32	0,35	0,36	0,37	0,37	0,35	0,34	0,32	0,32
2.3 Tannlæknar	0,15	0,14	0,13	0,12	0,13	0,13	0,12	0,11	0,11
2.4 Sjúkra- og iðjuþjálfun o.fl.	0,18	0,21	0,22	0,22	0,24	0,28	0,26	0,26	0,27
3. Sjúkrahúsaþjónusta	5,54	5,29	5,23	5,79	5,79	5,43	5,25	5,13	5,16
3.1 Almenn sjúkrahúsaþjónusta	4,34	3,99	3,95	4,23	4,32	3,96	3,78	3,67	3,73
3.2 Sérhæfð sjúkrahúsaþjónusta	0,05	0,10	0,09	0,07	0,08	0,09	0,08	0,08	0,08
3.4 Hjúkrunarstofnanir	1,15	1,20	1,18	1,48	1,38	1,38	1,38	1,38	1,35
4. Forvarnir og alm. heilbrigðisþj.	0,05	0,05	0,04	0,05	0,05	0,05	0,05	0,04	0,06
5. Heilbrigðismál, ót.a.s.	0,20	0,20	0,18	0,25	0,25	0,20	0,21	0,18	0,17

¹ Bráðabirgðatölur. ² Kaup heimila á heilbrigðisþjónustu hins opinbera hafa verið dregin frá.

Útgjöld hins opinbera vegna heilbrigðisþjónustu við ferlisjúklinga námu 18,3 milljörðum króna 2007, eða 1,43% af landsframleiðslu. Þar af voru útgjöld vegna almennrar heilsugæslu 9,2 milljarðar króna, vegna kaupa á sérfræðiþjónustu 4,1 milljarður og vegna tannlækninga um 1,4 milljarðar króna. Afgangurinn, um 3,4 milljarðar króna, rann til annarrar ferliþjónustu eins og sjúkra- og iðjuþjálfunar.

Mynd 5. Ferliþjónusta á mann á verðlagi 2007

Figure 5. Out-patient care per capita at 2007 prices

Við ítarlegri skoðun sést að hlutur almennrar heilsugæslu og þáttur sjúkra- og iðjuþjálfunar hefur vaxið verulega á undanförunum árum. Á árinu 2007 var kostnaður vegna þessara þjónustuliða 40,7 þúsund krónur á mann en aftur 26,2 þúsund krónur á mann á sama verðlagi árið 1998. Raunhækkunin nemur ríflega 55% á þessum níu árum og hlutfall af landsframleiðslu hefur hækkað úr 0,7% í 1,0%. Útgjöld hins opinbera til sérfræði- og tannlækna hefur á sama tíma aukist um 6%, úr 16,9 þúsund krónum á mann 1998 í 17,9 þúsund á mann 2007 á verðlagi 2007, en sem hlutfall af landsframleiðslu eru útgjöldin nánast óbreytt eða um 0,44%.¹ Heildarútgjöld til þjónustu við ferlisjúklinga námu 58,6 þúsund krónum á mann árið 2007 en fjárhæðin nam 43,1 þúsund krónum á mann 1998 á verðlagi 2007 (sjá einnig mynd 5).

Lyfja- og hjálpartækjakostnaður utan sjúkrahúsa var 9,5 milljarðar króna 2007, en það samsvarar um 9,8% opinberra útgjalda til heilbrigðismála eða 0,74% af landsframleiðslu. Útgjöld hins opinbera til lyfja- og hjálpartækja á mann námu 30,5 þúsundum króna árið 2007, sem er litlu hærri fjárhæð en rann til þessara viðfangsefna 1998.

Langstærsti hluti heilbrigðisútgjalda hins opinbera er samneysluútgjöld, þ.e. laun og kaup á vöru og þjónustu, en þau nema um 96,4% útgjaldanna. Afgangurinn er fjárfesting og tilfærslur. Af brúttó samneysluútgjöldum 2006 nam launakostnaður 50,8 milljörðum króna, eða 56,6% útgjaldanna, og kaup á vöru og þjónustu 38,9 milljörðum króna, eða 43,4% (sjá töflu 12 í töfluviðauka, bls. 30).

4. Heilbrigðisútgjöld einkaaðila 1998–2007

Heilbrigðisútgjöld heimilanna námu 20,5 milljörðum króna 2007 eða 1,6% af landsframleiðslu

Heilbrigðisútgjöld einkaaðila má flokka eftir viðfangsefni eins og gert er í töflu 3 og töflu 7 í töfluviðauka (bls. 25), en við þá greiningu er stuðst við COICOP-flokkunina sem er alþjóðlegt flokkunarkerfi einkaneysluútgjalda. Meginniðurstaðan er sú að af þeim 20,5 milljörðum króna sem einkaaðilar ráðstöfuðu til heilbrigðisþjónustu árið 2007 runnu um 10,8 milljarðar króna til ferliþjónustu, eða 52,7% útgjaldanna, og 9,1 milljarðar króna til lækningavara og hjálpartækja, eða 44,3%. Afgangurinn, 3,0%, rann til þjónustu sjúkrastofnana og annarrar heilbrigðisþjónustu (sjá einnig mynd 6).

Tafla 3. Heilbrigðisútgjöld einkaaðila 1999-2007

Hlutfall af VLF	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ¹
Heilbrigðisútgjöld einkaaðila alls	1,72	1,80	1,78	1,84	1,90	1,86	1,76	1,65	1,60
1. Lækningavörur og hjálpartæki	0,70	0,82	0,81	0,87	0,91	0,86	0,80	0,75	0,71
1.1 Lyf	0,45	0,56	0,56	0,61	0,63	0,60	0,52	0,48	0,44
1.2 Aðrar lækningavörur og tæki	0,25	0,25	0,25	0,26	0,28	0,27	0,28	0,28	0,27
2. Þjónusta við ferlisjúklinga	0,97	0,93	0,91	0,92	0,94	0,94	0,91	0,85	0,84
2.1 Heilsugæsla og sérfræðingar	0,32	0,31	0,29	0,29	0,30	0,31	0,29	0,27	0,26
2.3 Tannlæknar	0,52	0,49	0,50	0,50	0,51	0,49	0,48	0,46	0,46
2.4 Sjúkra- og iðjuþjálfun o.fl.	0,13	0,13	0,12	0,13	0,13	0,14	0,13	0,12	0,12
3. Sjúkrahúsaþjónusta	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04
5. Heilbrigðismál, ót.a.s.	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01

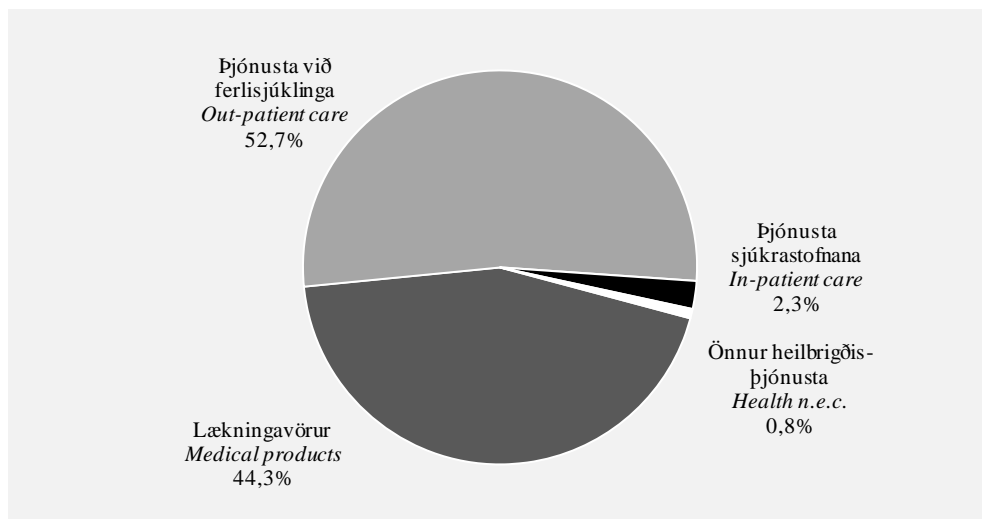
¹ Bráðabirgðatölur.

¹ Í viðauka 2 er fjallað ítarlegar um ýmsar hagstærðir sem snúa að kaupum hins opinbera á þjónustu sérfræðinga og tannlækna.

Útgjöld einkaaðila vegna þjónustu við ferlisjúklinga hafa nánast staðið í stað frá árinu 1998 og verið um 34 þúsund krónur á mann árlega á verðlagi 2007. Af þeirri fjárhæð er 10,8 þúsund krónum ráðstafað vegna heilsugæslu- og sérfræðiþjónustu og 18,9 þúsund krónum vegna tannlæknaþjónustu. Afgangurinn, um 5 þúsund krónur, rennur til annarrar ferliþjónustu eins og sjúkra- og iðjuþjálfunar.

Mynd 6. Heilbrigðisútgjöld einkaaðila 2007

Figure 6. Private health expenditure 2007

Upplýsingar um útgjöld einkaaðila vegna lækningavara sýna að þau hafa aukist allnokkuð í magni á umræddu tímabili, en árið 1998 námu þau 22,3 þúsund krónum á mann á verðlagi 2007 en voru 29,1 þúsund krónur 2007. Magnaukningin er því ríflega 30% frá 1998. Af útgjöldum einkaaðila 2007 runnu 18 þúsund krónur á mann til lyfjakaupa en rúmlega 11 þúsund krónur á mann til annarra lækningavara og tækja.

5. Nýtt uppgjör heilbrigðisútgjalda (SHA-reikningar) 2003–2006

Heildarútgjöld til heilbrigðismála eru þau sömu samkvæmt SHA-reikningum og COFOG-flokkun

Á undanförunum árum hefur Efnahags- og framfarastofnunin (OECD) í samráði við bæði Hagstofu Evrópusambandsins (Eurostat) og Alþjóðaheilbrigðismálastofnunina (WHO) þróað nýtt flokkunarkerfi fyrir heilbrigðisútgjöld sem nefnist System of Health Accounts (SHA). Í flokkunarkerfinu er sundurliðun útgjalda samræmd og ítarlegri og er því sérstaklega ætlað að auðvelda samanburð milli landa. Hagstofa Íslands ákvað að taka þetta kerfi í notkun og fylgja þar með fordæmi flestra aðildarríkja OECD. Aðlögun útgjalda að flokkunarkerfinu er umfangsmikið verkefni og nauðsynlegt að vinna að því í samstarfi við sérfræðistofnanir á sviði tölfræði, heilbrigðismála og fjármála. Sett var á laggirnar samstarfsnefnd sem er vettvangur fyrir samstarf Hagstofu Íslands, heilbrigðismálaráðuneytisins, landlæknisembættisins og fjármálaráðuneytisins um verkefnið svo að tryggja mætti að öflun, flokkun og úrvinnsla á upplýsingum um heilbrigðisútgjöld hér á landi væri sem best og í samræmi við alþjóðlega SHA-flokkunarkerfið.

Í hinni hefðbundnu COFOG-flokkun, sem nær til allra útgjalda hins opinbera, hefur áhersla verið lögð á útgjalda flokkun miðað við meginviðfangsefni viðkomandi efnahagslegrar einingar (fjárlagaliðar), en ekki hefur verið gerð tilraun til að flokka einstakar einingar eftir mörgum viðfangsefnum nema í undantekningartilvikum. Sjúkrahús eins og Landspítalinn er til dæmis felldur í einu lagi undir COFOG-undirflokkinn „almenn sjúkrahúsþjónusta“ (7.3.1). Í SHA-flokkunarkerfinu, sem

nær einungis til heilbrigðisútgjalda, er aftur á móti reynt að brjóta einstakar einingar upp og skipta niður á mismunandi viðfangsefni eftir því sem við á. Útgjöld Landspítalans eru til dæmis flokkuð eftir þjónustu í lækningaskyni, endurhæfingu og langtímahjúkrun og einnig eftir legu-, dagdeildar- og göngudeildarþjónustu. Af þessu má ljóst vera að innbyrðis flokkun heilbrigðisútgjalda verður mjög mismunandi með þessum tveimur aðferðum.

Til að koma í veg fyrir mismunandi niðurstöðu um heildarútgjöld hins opinbera til heilbrigðismála var þess gætt að flokkun heilbrigðisútgjalda samkvæmt COFOG-flokkuninni væri í samræmi við SHA-flokkunina. Með öðrum orðum, ef nauðsynlegt var að greina starfsemi stofnunar (fjárlagaliðar) eftir fleiri liðum en heilbrigðismálum, eins og krafist er samkvæmt SHA-flokkuninni, þá var það einnig gert við COFOG-flokkunina. Til dæmis er starfsemi dvalar- og hjúkrunarheimila greind sem heilbrigðismál annars vegar og félagsmál hins vegar. Í COFOG-flokkuninni hefði verið hægt að fella alla starfsemina undir heilbrigðismál eða félagsmál eftir því hvar meirihluti starfseminnar var, en það var ekki gert til að halda samræminu við aðferðarfræði SHA-flokkunarinnar.

Hér á eftir verða meginniðurstöður hins nýja SHA-flokkunarkerfis heilbrigðisútgjalda kynntar, en þær víkja nokkuð frá niðurstöðum COFOG-flokkunarinnar. Við undirbúning og vinnslu SHA-reikninga hefur þess verið gætt að samræmi ríki milli heildarniðurstöðu flokkunarkerfanna og að enginn munur sé á heildarútgjöldum samkvæmt þeim þótt einstakir útgjaldaflokkar verði mismunandi, eins og getið var um hér að framan. Árið 2006 reyndust heildarútgjöld til heilbrigðismála samkvæmt báðum flokkunarkerfunum 106,7 milljarðar króna eða ríflega 9,1% af landsframleiðslu.

Heilbrigðisþjónustan (heilbrigðisútgjöld) er flokkuð með þrennum hætti samkvæmt SHA-staðlinum. Í fyrsta lagi eftir veitendum, í öðru lagi eftir tegund og í þriðja lagi eftir fjármögnunaraðilum. Heilbrigðisþjónustan er einnig flokkuð eftir rekstrarumgjörð. Hagstofa Íslands hóf söfnun talnaefnis og talnavinnslu í samræmi við forskrift staðalsins í árslok 2006 og birtast fyrstu niðurstöður hennar í töflum 8 til 11 í töfluviðauka (bls. 26–29) og ná yfir árin 2003–2006.

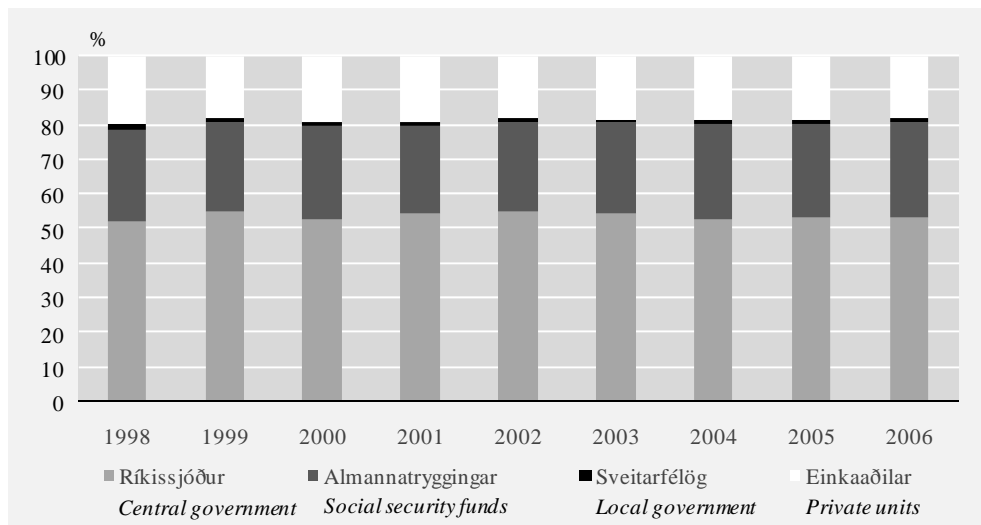
Fjármögnun heilbrigðisútgjalda

Upplýsingar um fjármögnunaraðila heilbrigðisútgjalda 2003–2006 koma fram í töflu 8 í töfluviðauka (bls. 26). Hið opinbera (ríki, sveitarfélög og almannatryggingar) fjármagnar 82% útgjaldanna 2006 en einkaaðilar 18%. Stærsti hlutinn er því hjá ríkissjóði og almannatryggingum, en útgjöld sveitarfélaga til heilbrigðismála eru einungis um 0,8% af heildarútgjöldum. Heilbrigðisútgjöld almannatrygginga falla að langstærstum hluta undir sjúkratryggingar sem eru fjármagnaðar af ríkissjóði með fjárframlögum (e. *grants*). Í SHA-uppgjörinu er hins vegar litið svo á að almannatryggingar séu fjármögnunaraðili þeirra greiðslna vegna þess að þær eru endanlegur greiðandi til þriðja aðila. Niðurstaðan er því sú að ríkissjóður fjármagnar rúmlega 53,7% heilbrigðisútgjalda 2006, almannatryggingar 27,4% og að samanlögð fjármögnun opinberra aðila er 82% af heild eins og áður segir.

Heildarfjárfesting í heilbrigðismálum nam 2,9% af heildarútgjöldum til þess mála-flokks árið 2006 eða ríflega 3,1 milljarði króna. Þar af var fjárfesting hins opinbera 1.757 milljónir króna eða 1,6% af fjármögnun hins opinbera og fjárfesting einkaaðila 1.360 milljónir króna.

Mynd 7. Fjármögnunaraðilar heilbrigðisútgjalda, %

Figure 7. Health expenditure financing, %

Tegundir heilbrigðisþjónustu

Samkvæmt SHA-staðlinum er heilbrigðisþjónustunni skipt í sjö meginflokka eftir tegund (sjá einnig töflu 9 í töfluviðauka, bls. 27). Þessir flokkar eru:

1. Þjónusta í lækningaskyni (e. *curative care*)
2. Endurhæfing (e. *rehabilitative care*)
3. Langtímahjúkrun (e. *long-term nursing care*)
4. Stoðþjónusta (e. *ancillary health care*)
5. Lækninga- og hjúkrunarvörur fyrir ferlisjúklinga (e. *medical goods*)
6. Forvarnir (e. *prevention*)
7. Stjórnarsýsla í heilbrigðismálum (e. *health administration*)

Umfangsmesti flokkurinn er þjónusta í lækningaskyni, en 52,7% heilbrigðisútgjalda runnu til þeirrar þjónustu 2006 eða 56,3 milljarðar króna. Af þjónustu í lækningaskyni er hlutur innlagðra 48,7% af heild eða 27,4 milljarðar króna og ferlisjúklinga 42,6% eða 24 milljarðar króna. Afgangurinn skiptist á þjónustu á dagdeild í lækningaskyni (7,1%) og heimaþjónustu (1,8%).

Annar stærsti flokkur heilbrigðisútgjalda er langtímahjúkrun. Til hennar runnu 21,9 milljarðar króna árið 2006 eða 20,5% heilbrigðisútgjalda, en langtímahjúkrun er bæði inni á sjúkrahúsum og hjúkrunarheimilum. Þriðji stærsti flokkurinn að umfangi er lækninga- og hjúkrunarvörur fyrir ferlisjúklinga, en 16,2% heilbrigðisútgjalda runnu til hans eða 17,3 milljarðar króna.

Þar á eftir koma útgjöld vegna endurhæfingar, en til málaflokksins var ráðstafað um 5,6 milljörðum króna 2006 eða 5,2% heilbrigðisútgjalda. Þar af er hlutur endurhæfingar innlagðra 2% og endurhæfingar í ferliþjónustu 2,6%, en afgangurinn (0,9%) er endurhæfing á dagdeildum. Við úrvinnsluna hafa komið að góðu gagni athuganir Landspítalans á þessum þáttum á árunum 2003 til 2005 en sú vinna hefur farið fram í samstarfi við Hagstofuna.

Til stoðþjónustu 2006 runnu 2,1% heilbrigðisútgjalda eða 2,2 milljarðar króna og til stjórnarsýslu 1,7% af heild eða ríflega 1,8 milljarðar króna. Að lokum runnu 1,5% til forvarna eða 1,6 milljarðar króna.

Heilbrigðisþjónusta flokkuð eftir umgjörð hennar

Samkvæmt SHA-staðlinum má einnig flokka heilbrigðisþjónustu (heilbrigðisútgjöld) eftir umgjörðinni, þ.e. hvort hún sé í formi innlagnar, ferliþjónustu, heimaþjónustu eða af öðrum toga eins og sjá má af eftirfarandi flokkun (sjá einnig töflu 10 í töfluviðauka, bls. 28):

1. Þjónusta við innlagða (e. *in-patient care*)
2. Dagdeildarþjónusta (e. *services of day-care*)
3. Þjónusta við ferlisjúklinga (e. *out-patient care*)
4. Heimaþjónusta (e. *home care*)
5. Stoðþjónusta (e. *ancillary services to health care*)
6. Lækninga- og hjúkrunarvörur fyrir ferlisjúklinga (e. *medical goods*)
7. Forvarnir (e. *prevention*)
8. Stjórnsýsla í heilbrigðismálum (e. *health administration*)

Þessi flokkun leiðir í ljós að tæplega helmingur heilbrigðisútgjalda eða 47,4% er vegna þjónustu við innlagða. Af þjónustu við innlagða er 54,2% vegna innlagðra í lækningaskyni, 41,5% vegna langtímahjúkrunar og 4,3% vegna endurhæfingar.

Heilbrigðisútgjöld við ferliþjónustu, bæði í lækningaskyni og vegna endurhæfingar, eru 25% af heildarútgjöldum til heilbrigðismála og útgjöld vegna lækninga- og hjúkrunarvara og hjálpartækja vegna ferlisjúklinga 16,2%, og þar vega lyfseðilskyld lyf um helming.

Heilbrigðisútgjöld vegna þjónustu á dagdeildum nema 5,2% af heildarútgjöldum til heilbrigðismála. Hlutur heimahjúkrunar er hins vegar aðeins 0,9% af heilbrigðisútgjöldum alls. Líklega er hér um vanmat að ræða því að erfitt er að aðgreina heimahjúkrun og aðra starfsemi heilsugæslunnar.

Heilbrigðisútgjöld flokkuð eftir veitendum þjónustunnar

Samkvæmt forskrift SHA-staðalsins má flokka heilbrigðisþjónustuna eftir því hver veitir hana með eftirfarandi hætti (sjá einnig töflu 11 í töfluviðauka, bls. 29):

1. Sjúkrahús (e. *hospitals*)
2. Hjúkrunarheimili (e. *nursing and residential care facilities*)
3. Veitendur ferliþjónustu (e. *providers of ambulatory health care*)
4. Smásalar og aðrir sem útvega lækninga- og hjúkrunarvörur¹
5. Lýðheilsu- og forvarnarverkefni²
6. Stjórnsýsla heilbrigðis- og tryggingamála (e. *health adm. and insurance*)
7. Aðrir sem veita heilbrigðisþjónustu (e. *all other industries*)
8. Aðrir (e. *others*)

Árið 2006 veita sjúkrahúsin 45,8% af heilbrigðisþjónustu landsins, hjúkrunarheimilin 13,5% og ferliþjónustan utan sjúkrahúsa 25,6%. Af ferliþjónustu utan sjúkrahúsa veita læknastofur 15,4%, tannlæknar 6,0% og önnur ferliþjónusta nemur 4,2%. Hlutur smásala og annarra sem útvega lækninga- og hjúkrunarvörur (þ.m.t. lyf) er 13,1% af heildarútgjöldum til heilbrigðismála.

¹ Retail sale and other providers of medical goods.

² Provision and administration of public health programmers.

Sjúkrahúsinn eru langstærsti veitandi heilbrigðisþjónustu, en til þeirra renna 45,8% af heildarútgjöldum til heilbrigðismála, að stærstum hluta til almennra sjúkrahúsa. Geðsjúkrahús og sjúkrahús fyrir áfengis- og vímuefnaneytendur hafa ekki verið aðgreind hér sérstaklega.

Hjúkrunarstofnanir (-heimili) taka til sín 13,5% af heildarútgjöldum til heilbrigðismála. Hér er rétt að áréttu að öldrunarþjónusta sem veitt er á öldrunar- eða hjúkrunarheimilum er ekki talin með heilbrigðismálum, heldur velferðarmálum samkvæmt skilgreiningu COFOG-flokkunarkerfisins. Einnig ber að nefna að sjúkrahús á landsbyggðinni sinna í ríkum mæli hjúkrun við aldraða ásamt hjúkrunarheimilunum.

Veitendur ferliþjónustu eru fyrst og fremst heimilis-, sérfræði- og tannlæknar, en 25,6% af heilbrigðisútgjöldum renna til þessarar þjónustu. Þar af renna um 60% til heimilis- og sérfræðilækna og ríflega 23% til tannlækna. Afgangurinn eða 16,4% rennur til annarra þjónustuaðila í ferliþjónustu.

Smásalar og aðrir sem útvega lækninga- og hjúkrunarvörur fá í sinn hlut 13,1% af heildarútgjöldum til heilbrigðismála, stærstur hluti rennur til lyfsölu.

6. Erlendur samanburður

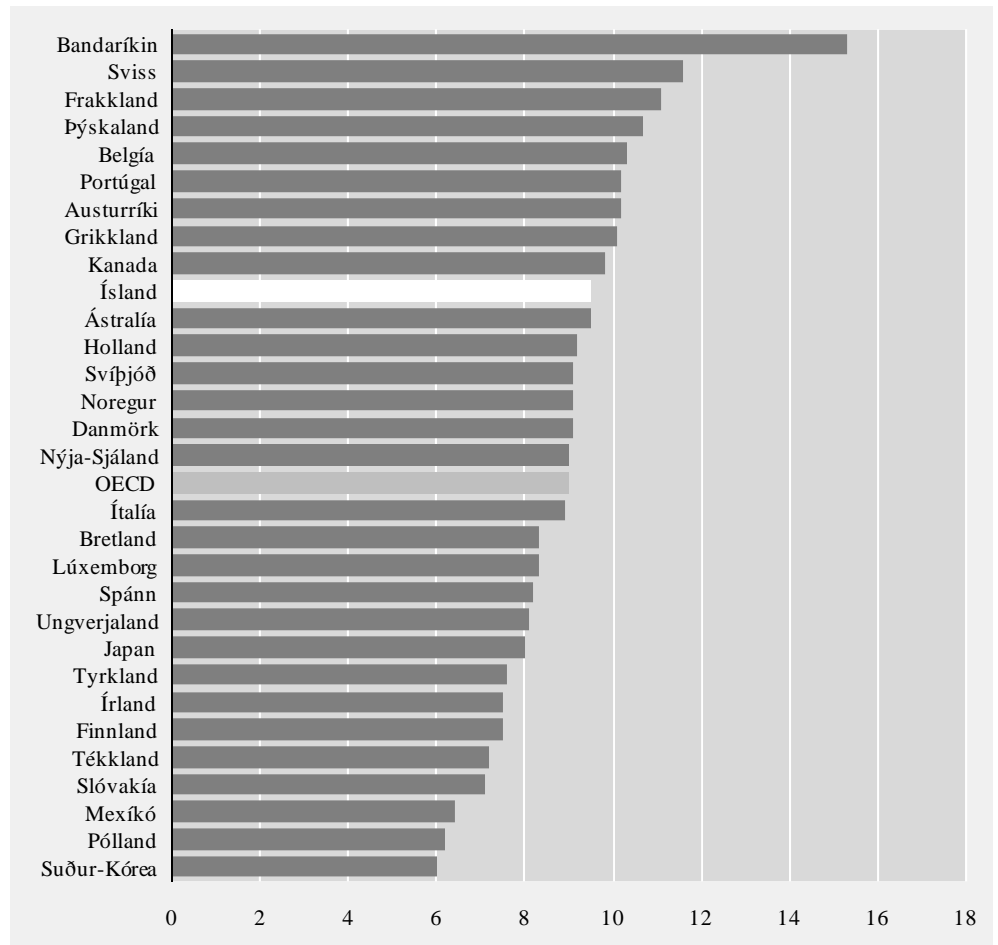
Heildarútgjöld til heilbrigðismála í ríkjum OECD voru að meðaltali 9% af vergri landsframleiðslu ríkjanna árið 2005, en mikill munur er á því hlutfalli milli einstakra ríkja. Í Bandaríkjunum var hlutfallið til dæmis 15,3% árið 2005 en 6% í Suður-Kóreu. Hér á landi voru heildarútgjöld til heilbrigðismála 9,5% af vergri landsframleiðslu árið 2005, 10,4% árið 2004 og 9,2% árið 2007. Norðmenn, Svíar og Danir vorðu hins vegar 9,1% af vergri landsframleiðslu til heilbrigðismála árið 2005, en Frakkar aftur á móti 11,1% og Þjóðverjar 10,7%. Á þennan mælikvarða voru Íslendingar í 10.–11. sæti OECD-ríkjanna (sjá töflu 13 í töfluviðauka, bls. 31).

Hérlendis er meginhluti útgjalda til heilbrigðismála fjármagnaður af hinu opinbera eða 81,4% árið 2005, en það samsvarar 7,7% af vergri landsframleiðslu. Á hinum Norðurlöndunum var hlutur hins opinbera lítið eitt hærri, eða 84–85%, að Finnlandi undanskildu þar sem hlutfallið var 78%. Í Lúxemborg er þetta hlutfall hæst (91%) en lægst í Bandaríkjunum (45%).

Eins og fram kemur í töflu 13 í töfluviðauka og mynd 9 hefur vöxtur heilbrigðisútgjalda verið mjög ör í flestum aðildarríkjum OECD síðasta aldarfjórðung. Að meðaltali runnu um 6,6% af landsframleiðslu ríkjanna til málaflöksins í byrjun níunda áratugarins en aftur á móti 9% á miðjum þessum áratug. Síðustu árin hefur vöxturinn verið einna mestur í Lúxemborg, Belgíu og Suður-Kóreu, en einna minnstur hér á landi, Austurríki og Hollandi. (Sjá einnig Health at a Glance 2007, OECD.)

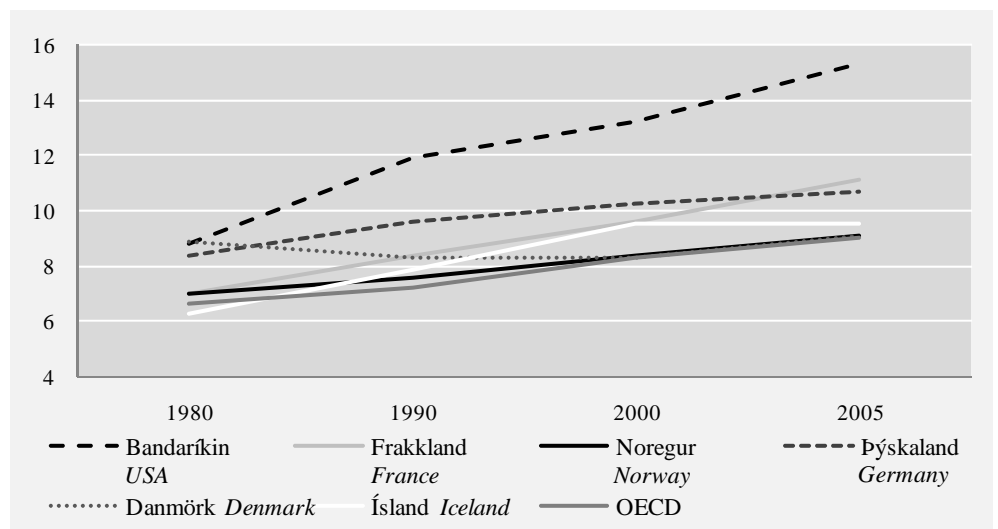
Mynd 8. Heilbrigðisútgjöld OECD-ríkja sem hlutfall af VLF 2005

Figure 8. Health expenditure in OECD countries as percent of GDP in 2005

Mynd 9. Heilbrigðisútgjöld nokkurra OECD-ríkja sem hlutfall af VLF 2005

Figure 9. Health expenditure in selected OECD countries as percent of GDP in 2005

Viðauki 1: Meginheimildir við skýrslugerð um heilbrigðisútgjöld

Heilbrigðisútgjöld ríkissjóðs

Eins og fram hefur komið eru opinber heilbrigðisútgjöld að mestu fjármögnuð af ríkissjóði eða yfir 99% útgjaldanna. Í tekju- og útgjaldauppgjöri hins opinbera er hins vegar litið svo á, þar sem almannatryggingar (á sviði sjúkratrygginga) er endanlegur greiðandi til þriðja aðila, að þær séu fjármögnunaraðili þeirra greiðslna, enda þótt ríkissjóður fjármagni almannatryggingar með fjárframlögum (e. *grants*). Niðurstaðan er því sú þegar endanleg útgjöld til heilbrigðismála eru skoðuð að ríkissjóður fjármagnar um tvo þriðju hluta opinberra útgjalda og almannatryggingar einn þriðja.

Til skýringar verður í þessum viðauka farið yfir þá útgjaldaliði ríkissjóðs sem falla undir heilbrigðismál. Að hluta mynda þeir liðir, auk upplýsinga frá almannatryggingum, þann gagnagrunn sem flokkunarkerfi heilbrigðismála byggir á.

Í töflu V.1 hér að neðan eru heilbrigðisútgjöld ríkissjóðs 2006 flokkuð eftir meginviðfangsefnum COFOG-flokkunarkerfisins. Fjárhæðir eru sýndar í þúsundum króna og sömuleiðis hlutur hvers viðfangsefnis af heild.

Tafla V.1 Heilbrigðisútgjöld ríkissjóðs 2006¹

COFOG-flokkun	Þúsundir króna	%
07 Heilbrigðisútgjöld ríkissjóðs alls	85.676.405	100,00
0711 Lyf	6.703.123	7,82
0713 Hjálpartæki	1.736.921	2,03
0721 Almenn heilsugæsla	8.428.920	9,84
0722 Sérfræðilæknar	3.672.298	4,29
0723 Tannlæknar	1.248.603	1,46
0724 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun, talþjálfun og fleira	2.688.767	3,14
0731 Almenn sjúkráhusþjónusta	42.164.437	49,21
0732 Sérhæfð sjúkráhusþjónusta	875.970	1,02
0734 Hjúkrunar- og endurhæfingarstofnanir	16.088.960	18,78
0740 Almenn heilbrigðisþjónusta	573.754	0,67
0750 Rannsóknir og þróun í heilbrigðismálum	56.100	0,07
0760 Heilbrigðismál, ótilgreind annars staðar	1.438.552	1,68

¹ Samkvæmt ríkisreikningi.

Í töflu V.2 koma fram frekari upplýsingar um útgjöld ríkissjóðs til lyfja, hjálpartækja og almennrar heilsugæslu, en þar sést að lyfjakostnaður ríkissjóðs er allur fólgin í framlögum til sjúkratrygginga. Sama á við um útgjöld hans vegna hjálpartækja, en til viðbótar kemur þó niðurgreiðsla ríkissjóðs á heyrnar- og talmeina-tækjum. Undir almenna heilsugæslu falla öll útgjöld ríkissjóðs vegna heilsugæslu-stöðva í landinu og sömuleiðis allur kostnaður vegna heilsugæslu-þjónustu innan heilbrigðisstofnana, en þær eru 13 alls. Til viðbótar koma útgjöld vegna samninga við Akureyrarbæ og Hornafjörð um heilsugæslu og sömuleiðis vegna heilsugæslu-þjónustu Sankti Franciskuspítala í Stykkishólmi. Að lokum telst hér með sérstakur útgjaldaliður vegna hjúkrunar í heimahúsum. Undir meginviðfangsefnum í töflunni er sýnd hlutdeild í heildarútgjöldum ríkissjóðs til heilbrigðismála, en aftur í undirliðum hvers meginviðfangsefnis er sýnd hlutdeild þeirra af viðfangsefninu. Þannig vegur heilsugæslan á höfuðborgarsvæðinu 45,6% af almennri heilsugæslu og tekur til sín 3.843 milljónir króna af 8.428 milljónum króna útgjöldum til almennrar heilsugæslu árið 2006.

Tafla V.2 Útgjöld til lyfja, hjálpartækja og almennrar heilsugæslu 2006

COFOG-flokkun	Púsundir króna	%
0711 Lyf	6.703.123	7,82
Sjúkratryggingar	6.703.123	
0713 Hjálpartæki	1.736.921	2,03
Heilbrigðismál, ýmis starfsemi (heyrar- og talmeinataeki)	9.563	
Sjúkratryggingar	1.727.358	
0721 Almenn heilsugæsla	8.428.920	9,84
Heilsugæslan á höfuðborgarsvæðinu	3.853.458	45,72
Heilbrigðisstofnanir (13)	2.796.635	33,18
Heilsugæslustöðvar (8)	733.230	8,70
Heilsugæslustöðvar, almennt	127.130	1,51
Læknavaktin	239.100	2,84
Samningur við Akureyrarbæ um heilsugæslu	413.308	4,90
Samningur við Hornafjörð um heilsugæslu	102.697	1,22
Sankti Franciskuspítali, Stykkishólmi	64.225	0,76
Sjúkratryggingar (heimahjúkrun)	99.137	1,18

Í töflu V.3 koma fram upplýsingar um útgjöld ríkissjóðs vegna sérfræðilækna og tannlækna og annarrar ferliþjónustu eins og sjúkra- og iðjubjálfunar. Fyrstu tveir útgjaldaliðirnir greiðast einvörðungu í gegnum sjúkratryggingar. Undir aðra ferliþjónustu falla útgjöld vegna Heyrnar- og talmeinstöðvar og Sjónstöðvar. Sömu leiðis útgjöld heilbrigðisráðuneytis (ríkissjóðs) vegna málefna fatlaðra (samningur um sjúkraþjálfun), sjúkraflutninga, sjúkrahjálpar og endurhæfingar.

Tafla V.3 Sérfræðilæknar, tannlæknar, sjúkra- og iðjubjálfun og fleira 2006

COFOG-flokkun	Púsundir króna	%
0722 Sérfræðilæknar	3.672.298	4,29
Sjúkratryggingar	3.672.298	
0723 Tannlæknar	1.248.603	1,46
Sjúkratryggingar	1.248.603	
0724 Sjúkraþjálfun, iðjubjálfun, talþjálfun og fleira	2.688.767	3,14
Heilbrigðismál, ýmis starfsemi	20.000	0,74
Heyrnar- og talmeinstöð Íslands	196.222	7,30
Málefni fatlaðra	30.732	1,14
Sjónstöð Íslands	115.716	4,30
Sjúkraflutningar	664.066	24,70
Sjúkratryggingar (sjúkrahjálpar og endurhæfing)	1.662.031	61,81

Í töflu V.4 eru útgjöld ríkissjóðs vegna þjónustu sjúkrahúsa sýnd. Þar undir falla öll sjúkrahús í landinu og sömuleiðis sjúkraþjónusta heilbrigðisstofnana. Einnig fellur þar undir sjúkrakostnaður vegna veikinda og slysa erlendis sem fer í gegnum sjúkratryggingar. Eins og fram kemur í töflunni renna ríflega 49% af heilbrigðisútgjöldum ríkissjóðs til þjónustu almennra sjúkrahúsa. Þar af renna um 80% af útgjöldunum til Landspítalans og Fjórðungssjúkrahússins á Akureyri.

Undir sérhæfð sjúkrahús falla annars vegar útgjöld vegna vistunar ósakhæfra afbrotamanna og hins vegar útgjöld sjúkratrygginga vegna brýnnar læknisfræðilegrar meðferðar erlendis.

Tafla V.4 Útgjöld ríkissjóðs vegna sjúkrahúsa 2006

COFOG-flokkun	Þúsundir króna	%
0731 Almenn sjúkrahúsaþjónusta	42.164.437	49,21
Landspítali – háskólasjúkrahús	29.986.797	71,12
Fjórðungssjúkrahúsið Akureyri	3.566.366	8,46
Heilbrigðisstofnanir (14)	6.950.161	16,48
Bygging hátækni sjúkrahúss	146.666	0,35
Samningur við Hornafjörð um sjúkraþjónustu	50.900	0,12
Sankti Franciskuspítali, Stykkishólmi	263.714	0,63
Sankti Jósefsspítali, Sólvangur	724.854	1,72
Heilbrigðisstofnanir, almennt	347.691	0,82
Sjúkrahús, óskipt	29.984	0,07
Sjúkratryggingar (veikindi og slýs erlendis)	97.305	0,23
0732 Sérhæfð sjúkrahúsaþjónusta	875.970	1,02
Vistun ósakhæfra afbrotamanna	182.791	20,87
Sjúkratryggingar (læknisfræðileg meðferð erlendis)	693.179	79,13

Útgjöld ríkissjóðs vegna hjúkrunar- og endurhæfingarstofnana kemur fram í töflu V.5. Bróðurparturinn af þessum útgjöldum fer til hjúkrunarþjónustu hjúkrunarheimilanna, eða um 85% útgjaldanna, en greiðslur ríkissjóðs vegna öldrunarþjónustu þeirra flokkast með velferðarþjónustu. Þá falla hér undir útgjöld ríkissjóðs vegna Framkvæmdasjóðs aldraðra, Reykjalundar, HHÍ, SÁÁ, Hleinar og MS-félags Íslands. Einnig falla málefni fatlaðra sem snúa að endurhæfingu hér undir, svo og vistunar- og meðferðarheimilið í Krýsuvík.

Tafla V.5 Útgjöld ríkissjóðs vegna hjúkrunar- og endurhæfingarstofnana 2006

COFOG-flokkun	Þúsundir króna	%
0734 Hjúkrunar- og endurhæfingarstofnanir	16.088.960	18,78
Hjúkrunarheimili (36)	11.698.690	72,71
Samningur við Akureyrarbæ um hjúkrunarþjónustu	748.487	4,65
Samningur við Hornafjörð um hjúkrunarþjónustu	142.864	0,89
Framkvæmdasjóður aldraðra	1.046.397	6,50
Reykjalundur, Mosfellsbæ	1.108.600	6,89
Heilsustofnun Náttúrulækningafélags Íslands	426.700	2,65
Málefni fatlaðra	189.925	1,18
MS-félag Íslands, Reykjavík	72.721	0,45
Hlein, heimili fyrir heilaskaddaða	88.900	0,55
Samtök áhugafólks um áfengis- og vímuefnavandann	516.976	3,21
Heilbrigðismál, ýmis starfsemi	48.700	0,30

Að lokum er í töflu V.6 að finna útgjöld ríkissjóðs vegna stjórnunarkostnaðar og almennrar heilbrigðisþjónustu. Undir heilbrigðismál ótilgreind annars staðar falla helstu stjórnsýslustofnanir sem að heilbrigðismálum koma eins og heilbrigðisráðuneytið (aðalskrifstofa), Geislavarnir, Lyfjastofnun og Landlæknir. Þá falla undir þennan lið ýmis útgjöld sem ekki er unnt að flokka undir önnur viðfangsefni. Framlag ríkissjóðs til Hjartaverndar fellur undir rannsóknakostnað og útgjöld ríkissjóðs vegna Krabbameinsfélags Íslands og Lýðheilsustöðvar falla undir almenna heilbrigðisþjónustu.

Tafla V.6 Útgjöld vegna rannsókna, stjórnunar og fleira 2006

COFOG-flokkun	Þúsundir króna	%
0740 Almenn heilbrigðisþjónusta	573.754	0,67
Heilbrigðismál, ýmis starfsemi	289.500	50,46
Lýðheilsustöð	281.704	49,10
Ýmislegt	2.550	0,44
0750 Rannsóknir og þróun í heilbrigðismálum	56.100	0,07
Heilbrigðismál, ýmis starfsemi	56.100	
0760 Heilbrigðismál ótilgreind annars staðar	1.438.552	1,68
Geislavarnir ríkisins	67.039	4,66
Heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneyti, aðalskrifstofa	458.646	31,88
Heilbrigðismál, ýmis starfsemi	331.328	23,03
Íslenska upplýsingasamfélagið	546	0,04
Landlæknir	218.802	15,21
Lyfjastofnun	203.373	14,14
Sjúkratryggingar	158.818	11,04

Við endanlegt uppgjör á útgjöldum ríkissjóðs til heilbrigðismála samkvæmt COFOG og SHA-flokkunarkerfunum eru gerðar nokkrar lagfæringar. Í fyrsta lagi þarf að leiðrétta sértekjur ríkissjóðs sem hafa að fullu verið dregnar frá viðeigandi útgjaldalið. Til frádráttar á hins vegar einungis að draga þær sértekjur sem flokkast sem sala á þjónustu en ekki sértekjur eins og vaxtatekjur eða framlög. Í öðru lagi þarf að leiðrétta útgjöld vegna lífeyrissjóðsskuldbindinga sem myndast á árinu vegna vinnuframlags starfsmanna sem eru í B-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins eða hjúkrunarfræðinga. Í þriðja lagi þarf að taka tillit til menntunarkostnaðar inni á Landspítalanum (háskólasjúkrahús) sem flokkast með útgjöldum ríkissjóðs til fræðslumála. Afskriftum fastafjármuna er ekki dreift á einstök viðfangsefni opinberra útgjalda og hafa þær því ekki áhrif í þessu samhengi.

Heilbrigðisútgjöld almannatrygginga

Eins og fjallað var um hér að framan er litið svo á í tekju- og útgjaldauppgjöri hins opinbera að almannatryggingar standi straum af kostnaði við heilbrigðisþjónustu sem lýtur að þeim. Í töflu V.7 koma fram upplýsingar um þær undirgreinar almannatrygginga sem koma að heilbrigðisþjónustu í einhverri mynd samkvæmt flokkunarkerfum bæði COFOG og SHA, en það eru sjúkra- og slysatryggingar, daggjaldastofnanir og stjórnunarkostnaður Tryggingastofnunar.

Tafla V.7 Heilbrigðisútgjöld undirgreina almannatrygginga 2006

Þúsundir króna		%
Heilbrigðisútgjöld almannatrygginga alls	29.279.335	100,00
Sjúkratryggingar	16.048.633	54,81
Slysatryggingar (heilbrigðisþáttur)	136.118	0,46
Daggjaldastofnanir (hjúkrunarþjónustan)	12.660.337	43,24
Tryggingastofnun (stjórnunarkostnaður)	434.248	1,48

Sjúkratryggingar vega þyngst í heilbrigðisútgjöldum almannatrygginga eins og fram kemur í töflu V.7. Þá kemur fram í töflu V.8 að útgjöld vegna lyfja- og hjálpartækja voru ríflega helmingur þess kostnaðar árið 2006 eða 8,4 milljarðar króna. Til sérfræði- og tannlækninga runnu ríflega 4,9 milljarðar króna 2006 eða um 31% af útgjöldum sjúkratrygginga.

Tafla V.8 Heilbrigðisútgjöld sjúkratrygginga 2006

COFOG-flokkun	Þúsundir króna	%
Heilbrigðisútgjöld sjúkratrygginga alls	16.048.633	100,00
0711 Lyf	6.703.123	41,77
0713 Hjálpartæki	1.727.358	10,76
Hjálpartæki	1.616.038	93,56
Næring og sérfaði	111.320	6,44
0721 Almenn heilsugæsla	175.371	1,09
Hjúkrun í heimahúsum	99.137	56,53
Fæðing í heimahúsum	76.234	43,47
0722 Sérfræðilæknar	3.687.600	22,98
Læknakostnaður	3.499.026	94,89
Rannsóknir sjúkrastofnana vegna sjálfstætt starfandi lækna	173.272	4,70
Endurgreiðslur læknis- og lyfjakostnaðar	15.302	0,41
0723 Tannlæknar	1.248.603	7,78
0724 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun, talþjálfun og fleira	1.726.722	10,76
Þjálfun	1.408.655	81,58
Sjúkraflutningar og ferðakostnaður sjúklinga innanlands	253.376	14,67
Húðsjúkdómameðferð, sóríasis	64.691	3,75
0731 Almenn sjúkrahúsaþjónusta	197.522	1,23
Sjúkrakostnaður erlendis vegna slysa og veikinda	19.520	9,88
Sjúkrakostnaður héraendis vegna alþjóðasamninga	64.566	32,69
Sjúkrakostnaður innlendur, LSH	113.436	57,43
0732 Sérhæfð sjúkrahúsaþjónusta	579.743	3,61
Sjúkrakostnaður erlendis, siglinganefndarmál	579.743	3,61
0760 Heilbrigðismál, ótilgreind annars staðar	2.591	0,02

Útgjöld slysatrygginga vegna læknis- og sjúkrakostnaðar flokkast sem heilbrigðismál, en önnur útgjöld þeirra sem velferðarmál. Um útgjöld almannatrygginga fyrir þjónustu daggjaldastofnana er rétt að áréttta að undir heilbrigðismál flokkast einungis þau útgjöld almannatrygginga sem eru fyrir hjúkrunarþjónustu, en útgjöld þeirra fyrir öldrunarþjónustu flokkast sem velferðarmál. Að síðustu er rétt að taka fram að hluti af stjórnunarkostnaði Tryggingastofnunar ríkisins flokkast sem heilbrigðisútgjöld. Tafla V.9 sýnir fjárhæðir og hlutfall heilbrigðisútgjalda almanna-trygginga 2006 flokkað eftir COFOG-staðlinum.

Tafla V.9 Heilbrigðisútgjöld almannatrygginga 2006

COFOG-flokkun	Þúsundir króna	%
Heilbrigðisútgjöld almannatrygginga alls	29.279.335	100,00
0711 Lyf	6.703.123	22,89
0713 Hjálpartæki	1.727.358	5,90
0721 Almenn heilsugæsla	175.371	0,60
0722 Sérfræðilæknar	3.687.600	12,59
0723 Tannlæknar	1.248.603	4,26
0724 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun, talþjálfun og fleira	1.726.722	5,90
0731 Almenn sjúkrahúsaþjónusta	197.522	0,67
0732 Sérhæfð sjúkrahúsaþjónusta	579.743	1,98
0734 Hjúkrunar- og endurhæfingarstofnanir	12.660.337	43,24
0760 Heilbrigðismál ótilgreind annars staðar	572.957	1,96

Heilbrigðisútgjöld sveitarfélaga

Upplýsingaveita sveitarfélaganna er samstarfsvettvangur Hagstofu Íslands, Sambands íslenskra sveitarfélaga og félagsmálaráðuneytis. Á vegum þess er safnað all-ítarlegum útgjaldaupplýsingum frá öllum sveitarfélögum landsins og eru þær upplýsingar í meðhöndlun Hagstofunnar greindar samkvæmt COFOG-flokkuninni sem hér hefur verið kynnt. Þótt heilbrigðismál séu ekki meginviðfangsefni sveitarfélaganna ráðstöfuðu þau um 1,2 milljörðum króna brúttó til þess málaflokks á árinu 2006. Meginmálaflokkar þar undir eru sjúkraflutningar, heilbrigðiseftirlit (að hluta), heilsuvernd, áfengis- og vímuefnamál og þjónusta við aldraða (að hluta).

Heilbrigðisútgjöld einkaaðila

Útlagðan kostnað einkaaðila vegna heilbrigðisþjónustu má greina í þrjá meginþætti, þ.e. (1) kaup á lyfjum og lækningavörum, (2) kaup á heilsugæslu-, sérfræði- og tannlæknaþjónustu og (3) kaup á þjónustu sjúkrastofnana. Við vinnslu á upplýsingum um lyf og lækningavörur er stuðst við veltutölur úr tengdum atvinnugreinum og gögnum frá Tryggingastofnun ríkisins og Lyfjagreiðslunefnd. Þá er stuðst við reglubundnar útgjaldarannsóknir Hagstofu Íslands. Við mat á kaupum á heilsugæslu-, sérfræði- og tannlæknaþjónustu er tekið mið af rannsókn á útgjöldum heimilanna og fólksfjölda. Einnig eru notaðar upplýsingar frá heilbrigðisráðuneytinu um fjölda heimsókna til lækna og stöðva þeirra og meðalkostnað heimsóknar á hvern sjúkling. Um kaup á þjónustu sjúkrastofnana er stuðst við upplýsingar frá þeim.

Viðauki 2: Þjónusta sérfræðilækna og tannlækna

Í Staðtölum Tryggingastofnunar ríkisins koma fram margvíslegar upplýsingar um heilbrigðismál, m.a. um kaup hins opinbera á þjónustu sérfræði- og tannlækna. Í þessum viðauka er gefið stutt yfirlit yfir nokkrar áhugaverðar lykilstærðir er lúta að þeim kaupum.

Kaup hins opinbera á þjónustu sérfræðilækna

Fram kemur í meðfylgjandi töflu að árið 2006 keypti hið opinbera (sjúkratryggingar) um 21,7 milljónir eininga¹ af sérfræðilæknum og greiddi fyrir þær ríflega 3,1 milljarð króna. Á sama verðlagi greiddi hið opinbera ríflega 2,2 milljarða króna árið 1998 fyrir 13 milljónir eininga. Á þennan mælikvarða hefur einingagjaldið lækkað um 16% á þessu tímabili eða úr 172,4 krónum 1998 í 144,9 krónur 2006. Einnig koma fram upplýsingar um að komum til sérfræðinga hafi fjölgað verulega eða úr 374 þúsund árið 1998 í 487 þúsund 2006. Vöxturinn nemur rúmlega 30%. Einingafjöldinn á komu hefur vaxið úr 34,8 einingum 1998 í 44,5 einingar 2006 eða um 28%.

Tafla V.10 Lykiltölur um kaup hins opinbera á þjónustu sérfræðilækna

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Heildargreiðslur, m.kr.	1.368	1.710	2.051	2.336	2.435	2.612	2.687	2.940	3.141
Heildargreiðslur á verðl. 2006, m.kr. ¹	2.241	2.629	2.965	3.113	2.999	3.093	3.059	3.194	3.141
Komufjöldi í þúsundum	373,9	396,9	431,8	457,7	468,2	478,6	481,5	489,9	486,7
Einingafjöldi í milljónum	12,99	14,52	16,30	18,11	18,58	19,34	20,24	21,16	21,68
Einingafjöldi á komu	34,8	36,6	37,7	39,6	39,7	40,4	42,0	43,2	44,5
Heildargreiðslur á komu, þús. kr. ¹	5,99	6,62	6,87	6,80	6,41	6,46	6,35	6,52	6,45
Heildargreiðslur á einingu, kr. ¹	172,4	181,0	181,9	171,9	161,5	159,9	151,1	150,9	144,9

¹ Staðvirt með verðvísitölu samneyslu.

Kaup hins opinbera á þjónustu tannlækna

Hið opinbera (sjúkratryggingar) keypti þjónustu af tannlæknum fyrir 950 milljónir króna árið 2006 vegna ríflega 64 þúsund koma. Á sama verðlagi keypti hið opinbera þjónustu vegna 54 þúsund koma fyrir ríflega 1 milljarð króna 1998. Greiðsla á komu var því 14,8 þúsund krónur árið 2006 en 18,8 þúsund krónur árið 1998 á verðlagi 2006.

Tafla V.11 Lykiltölur um kaup hins opinbera á þjónustu tannlækna

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Heildargreiðslur, m.kr.	618	751	786	790	791	889	918	949	950
Heildargreiðslur á verðl. 2006, m.kr. ¹	1.013	1.154	1.136	1.053	974	1.053	1.045	1.032	950
Komufjöldi í þúsundum	53,9	58,9	60,8	61,5	63,5	66,2	64,9	64,7	64,2
Heildargreiðslur á komu, þús. kr. ¹	18,8	19,6	18,7	17,1	15,3	15,9	16,1	15,9	14,8

¹ Staðvirt með verðvísitölu samneyslu.

¹ Hvert læknisverk er metið ákveðinn fjöldi eininga.

English summary

The total health expenditure in Iceland in 2007 amounted to 117.3 billion ISK or 9.2% of GDP. Thereof, the general government expenditure was 96.8 billion ISK and the private expenditure 20.5 billion ISK or 17.5% of the total. The share of the health expenditure is around 19% of the general government total expenditure.

Of the total health expenditure in 2007, 57% was spent on in-patient care, 25% on out-patient care and 16% on medical good dispensed to out-patients. The remaining part or 2.5% went to health administration and other health categories.

The main conclusions drawn from the SHA accounts (The System of Health Accounts), which Statistics Iceland has introduced along with the COFOG classification, are presented in this issue. In tables 8–11, the total health expenditure is classified by financing and functions of health care, as well as by providers of the health care. In 2006, 52.7% of the health expenditure went to curative health care or 56.2 billion ISK. Of this, 27.4 billion ISK was spent on in-patient curative care and 24 billion ISK on out-patient curative care. 22 billion ISK was spent on long-term nursing care, or 20.5% of the total health expenditure, and 17.3 billion ISK on medical goods were dispensed to out-patients or 16.2% of the total health expenditure.

The total health expenditure in OECD countries was around 9% of GDP on the average in 2005, but the share between countries varies greatly. In the United States, this percentage reached 15.3% of GDP in 2005, but in South Korea 6% on the other hand. On this scale, Iceland was in 10th–11th place of the OECD countries in 2005 with 9.5% of GDP spent on health services.

Tafla 4. Heildarútgjöld til heilbrigðismála sundurliðuð 2000–2007

Verðlag hvers árs, í milljónum króna	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ¹
Heilbrigðisútgjöld alls	64.954	72.106	82.890	87.361	91.907	96.857	106.683	117.303
1 Lækningavörur og hjálpartæki	11.121	12.097	13.729	15.026	15.886	15.844	17.240	18.570
11 Lyf	8.577	9.166	10.436	11.230	11.961	11.447	12.284	13.147
12 Aðrar lækningavörur og tæki	2.544	2.931	3.293	3.796	3.925	4.397	4.956	5.423
2 Þjónusta við ferlisjúklinga	15.598	17.538	19.026	20.702	22.769	23.911	26.386	29.056
21 Heilsugæsla og sérfræðiþjónusta	8.928	10.059	11.149	12.180	13.150	13.727	15.314	16.749
23 Tannlækningar	4.348	4.861	5.077	5.434	5.774	6.185	6.586	7.326
24 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun og fleira	2.322	2.618	2.800	3.088	3.844	4.000	4.486	4.981
3 Þjónusta sjúkrastofnana	36.477	40.656	47.573	49.026	50.815	54.293	60.354	66.529
4 Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta	312	341	382	392	445	549	518	764
5 Heilbrigðismál, ótilgreind annars staðar	1.445	1.474	2.179	2.214	1.992	2.259	2.185	2.384
Hlutfall af vergri landsframleiðslu alls	9,50	9,34	10,15	10,38	9,90	9,44	9,14	9,17
1 Lækningavörur og hjálpartæki	1,63	1,57	1,68	1,79	1,71	1,54	1,48	1,45
11 Lyf	1,25	1,19	1,28	1,33	1,29	1,12	1,05	1,03
12 Aðrar lækningavörur og tæki	0,37	0,38	0,40	0,45	0,42	0,43	0,42	0,42
2 Þjónusta við ferlisjúklinga	2,28	2,27	2,33	2,46	2,45	2,33	2,26	2,27
21 Heilsugæsla og sérfræðiþjónusta	1,31	1,30	1,37	1,45	1,42	1,34	1,31	1,31
23 Tannlækningar	0,64	0,63	0,62	0,65	0,62	0,60	0,56	0,57
24 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun og fleira	0,34	0,34	0,34	0,37	0,41	0,39	0,38	0,39
3 Þjónusta sjúkrastofnana	5,33	5,27	5,83	5,83	5,47	5,29	5,17	5,20
4 Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta	0,05	0,04	0,05	0,05	0,05	0,05	0,04	0,06
5 Heilbrigðismál, ótilgreind annars staðar	0,21	0,19	0,27	0,26	0,21	0,22	0,19	0,19
Heilbrigðisútgjöld staðvirt á mann, þúsundir króna á verðlagi 2007, alls²	352,0	355,7	375,1	376,9	375,3	374,2	371,9	376,7
1 Lækningavörur og hjálpartæki	57,5	57,4	58,7	60,8	61,6	58,5	58,4	59,6
11 Lyf	44,7	43,8	44,6	45,3	46,3	42,2	41,4	42,2
12 Aðrar lækningavörur og tæki	12,8	13,6	14,2	15,5	15,3	16,3	17,0	17,4
2 Þjónusta við ferlisjúklinga	84,8	86,5	87,3	90,6	92,8	92,1	92,5	93,3
21 Heilsugæsla og sérfræðiþjónusta	48,1	49,7	50,9	53,0	53,3	52,8	53,5	53,8
23 Tannlækningar	24,2	23,8	23,5	23,8	23,9	23,9	23,3	23,5
24 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun og fleira	12,5	13,0	12,9	13,7	15,6	15,4	15,7	16,0
3 Þjónusta sjúkrastofnana	200,0	202,7	217,3	214,1	210,8	212,6	211,5	213,6
4 Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta	1,7	1,7	1,7	1,7	1,8	2,2	1,8	2,5
5 Heilbrigðismál, ótilgreind annars staðar	7,9	7,4	10,0	9,7	8,3	8,9	7,7	7,7

¹ Bráðabirgðatölur.² Heilbrigðisútgjöld hins opinbera staðvirt með verðvísitölu samneyslunnar og heilbrigðisútgjöld einkaaðila með verðvísitölu heilbrigðisútgjalda einkaneyslunnar.

Tafla 5. Heildarútgjöld til heilbrigðismála 1980–2007

Verðlag hvers árs, í milljónum króna	1980	1985	1990	1991	1992	1993	1994
Heilbrigðisútgjöld hins opinbera	884	7.631	25.105	27.970	27.783	28.513	29.687
Heilbrigðisútgjöld einkaaðila	130	1.256	4.343	4.754	5.454	6.191	6.382
Heilbrigðisútgjöld alls	1.014	8.887	29.449	32.724	33.238	34.705	36.070
Verg landsframleiðsla	15.982	122.026	371.437	401.610	401.445	414.168	440.286
Heildarútgjöld hins opinbera	5.544	45.875	160.264	178.756	183.085	188.442	199.627
Heilbrigðisútgjöld hins opinbera, % af VLF	5,53	6,25	6,76	6,96	6,92	6,88	6,74
Heilbrigðisútgjöld einkaaðila, % af VLF	0,81	1,03	1,17	1,18	1,36	1,49	1,45
Heilbrigðisútgjöld alls, % af VLF	6,34	7,28	7,93	8,15	8,28	8,38	8,19
Heilbrigðisútgjöld hins opinbera, % af heildarútgjöldum hins opinbera	15,95	16,63	15,67	15,65	15,18	15,13	14,87
Heilbrigðisútgjöld einkaaðila, % af heilbrigðisútgjöldum alls	12,79	14,14	14,75	14,53	16,41	17,84	17,69
Heilbrigðisútgjöld hins opinbera á föstu verðlagi ³	36.366	50.420	64.543	66.450	63.689	63.414	64.983
Heilbrigðisútgjöld einkaaðila á föstu verðlagi ⁴	4.472	6.970	9.644	9.925	11.268	12.536	12.592
Heilbrigðisútgjöld alls á föstu verðlagi	40.838	57.390	74.187	76.375	74.957	75.950	77.575
Heilbrigðisútgjöld alls á mann á föstu verðlagi	179,0	237,7	291,2	296,1	287,1	287,9	291,6

¹ Ný COFOG-greining opinberra útgjalda nær aftur til ársins 1998, en innleiðing hennar skeykir lítillga samanburðinn við fyrri ár.

² Bráðabirgðatölur.

³ Heilbrigðisútgjöld hins opinbera eru staðvirt með verðvísitölu samneyslunnar á verðlagi ársins 2007.

⁴ Heilbrigðisútgjöld heimila eru staðvirt með verðvísitölu neysluverðs heilbrigðisútgjalda á verðlagi ársins 2007.

1995	1996	1997	1998 ¹	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ²
31.269	33.139	34.972	42.130	50.011	52.645	58.380	67.879	71.344	74.637	78.807	87.431	96.806
6.588	7.289	8.315	10.266	10.866	12.309	13.726	15.011	16.017	17.270	18.050	19.252	20.496
37.856	40.428	43.287	52.396	60.878	64.954	72.106	82.890	87.361	91.907	96.857	106.683	117.302
454.013	487.509	526.322	588.367	632.399	683.748	771.894	816.557	841.483	928.656	1.026.251	1.167.684	1.279.379
203.004	215.431	224.439	222.312	244.263	263.275	303.239	334.049	354.643	376.819	397.426	449.011	510.865
6,89	6,80	6,64	7,16	7,91	7,70	7,56	8,31	8,48	8,04	7,68	7,49	7,57
1,45	1,50	1,58	1,74	1,72	1,80	1,78	1,84	1,90	1,86	1,76	1,65	1,60
8,34	8,29	8,22	8,91	9,63	9,50	9,34	10,15	10,38	9,90	9,44	9,14	9,17
15,40	15,38	15,58	18,95	20,47	20,00	19,25	20,32	20,12	19,81	19,83	19,47	18,95
17,40	18,03	19,21	19,59	17,85	18,95	19,04	18,11	18,33	18,79	18,64	18,05	17,47
65.974	66.159	67.046	73.616	82.003	81.190	82.975	89.168	90.135	90.632	91.338	93.266	96.806
12.477	13.179	13.476	15.990	16.107	17.765	18.410	18.700	18.891	19.182	19.385	19.918	20.496
78.451	79.339	80.522	89.607	98.111	98.955	101.384	107.868	109.026	109.815	110.723	113.183	117.302
293,4	295,0	297,2	327,3	354,0	352,0	355,7	375,1	376,9	375,3	374,2	371,9	376,7

Tafla 6. Heilbrigðisútgjöld hins opinbera 2000–2007

Verðlag hvers árs	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ¹
Opinber heilbrigðisútgjöld alls, milljónir króna²	52.645	58.380	67.879	71.344	74.637	78.807	87.431	96.806
1 Lækningavörur og hjálpartæki	5.545	5.807	6.620	7.363	7.876	7.624	8.440	9.496
11 Lyf	4.726	4.835	5.441	5.940	6.422	6.079	6.703	7.542
12 Hjálpartæki	820	972	1.179	1.422	1.454	1.544	1.737	1.954
2 Þjónusta við ferlisjúklinga	9.238	10.504	11.555	12.803	14.017	14.616	16.510	18.262
21 Almenn heilsugæsla	4.413	5.023	5.769	6.559	6.988	7.266	8.492	9.241
22 Sérfræðilæknar	2.410	2.798	3.011	3.118	3.252	3.451	3.688	4.149
23 Tannlækningar	976	988	1.010	1.127	1.203	1.234	1.269	1.428
24 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun og fleira	1.439	1.695	1.764	1.999	2.574	2.664	3.061	3.444
3 Sjúkrahúsaþjónusta	36.190	40.349	47.247	48.681	50.422	53.883	59.919	66.059
31 Almenn sjúkrahúsaþjónusta	27.293	30.511	34.569	36.386	36.775	38.817	42.904	47.757
32 Sérhæfð sjúkrahúsaþjónusta	660	707	561	659	836	864	881	1.054
34 Hjúkrunar- og endurhæfingarstofnanir	8.238	9.130	12.116	11.636	12.811	14.202	16.134	17.248
4 Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta	312	341	382	392	445	549	518	764
5 Heilbrigðismál, ótilgreind annars staðar	1.359	1.379	2.076	2.105	1.877	2.135	2.044	2.225
Hlutfall af vergri landsframleiðslu alls²	7,70	7,56	8,31	8,48	8,04	7,68	7,49	7,57
1 Lækningavörur og hjálpartæki	0,81	0,75	0,81	0,87	0,85	0,74	0,72	0,74
11 Lyf	0,69	0,63	0,67	0,71	0,69	0,59	0,57	0,59
12 Hjálpartæki	0,12	0,13	0,14	0,17	0,16	0,15	0,15	0,15
2 Þjónusta við ferlisjúklinga	1,35	1,36	1,42	1,52	1,51	1,42	1,41	1,43
21 Almenn heilsugæsla	0,65	0,65	0,71	0,78	0,75	0,71	0,73	0,72
22 Sérfræðilæknar	0,35	0,36	0,37	0,37	0,35	0,34	0,32	0,32
23 Tannlækningar	0,14	0,13	0,12	0,13	0,13	0,12	0,11	0,11
24 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun og fleira	0,21	0,22	0,22	0,24	0,28	0,26	0,26	0,27
3 Sjúkrahúsaþjónusta	5,29	5,23	5,79	5,79	5,43	5,25	5,13	5,16
31 Almenn sjúkrahúsaþjónusta	3,99	3,95	4,23	4,32	3,96	3,78	3,67	3,73
32 Sérhæfð sjúkrahúsaþjónusta	0,10	0,09	0,07	0,08	0,09	0,08	0,08	0,08
34 Hjúkrunar- og endurhæfingarstofnanir	1,20	1,18	1,48	1,38	1,38	1,38	1,38	1,35
4 Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta	0,05	0,04	0,05	0,05	0,05	0,05	0,04	0,06
5 Heilbrigðismál, ótilgreind annars staðar	0,20	0,18	0,25	0,25	0,20	0,21	0,18	0,17
Staðvirt á mann, þúsundir króna á verðlagi samneyslu 2007, alls²	288,8	291,1	310,1	311,6	309,8	308,7	306,5	310,9
1 Lækningavörur og hjálpartæki	30,4	29,0	30,2	32,2	32,7	29,9	29,6	30,5
11 Lyf	25,9	24,1	24,9	25,9	26,7	23,8	23,5	24,2
12 Hjálpartæki	4,5	4,8	5,4	6,2	6,0	6,0	6,1	6,3
2 Þjónusta við ferlisjúklinga	50,7	52,4	52,8	55,9	58,2	57,3	57,9	58,6
21 Almenn heilsugæsla	24,2	25,0	26,4	28,6	29,0	28,5	29,8	29,7
22 Sérfræðilæknar	13,2	14,0	13,8	13,6	13,5	13,5	12,9	13,3
23 Tannlækningar	5,4	4,9	4,6	4,9	5,0	4,8	4,4	4,6
24 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun og fleira	7,9	8,5	8,1	8,7	10,7	10,4	10,7	11,1
3 Sjúkrahúsaþjónusta	198,5	201,2	215,8	212,6	209,3	211,1	210,0	212,1
31 Almenn sjúkrahúsaþjónusta	149,7	152,1	157,9	158,9	152,6	152,1	150,4	153,4
32 Sérhæfð sjúkrahúsaþjónusta	3,6	3,5	2,6	2,9	3,5	3,4	3,1	3,4
34 Hjúkrunar- og endurhæfingarstofnanir	45,2	45,5	55,3	50,8	53,2	55,6	56,6	55,4
4 Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta	1,7	1,7	1,7	1,7	1,8	2,2	1,8	2,5
5 Heilbrigðismál, ótilgreind annars staðar	7,5	6,9	9,5	9,2	7,8	8,4	7,2	7,1

¹ Bráðabirgðatölur.² Kaup heimila á heilbrigðisþjónustu frá hinu opinbera hafa verið dregin frá.

Tafla 7. Heilbrigðisútgjöld einkaaðila 2000–2007

Verðlag hvers árs	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ¹
Heilbrigðisútgjöld einkaaðila alls, milljónir króna	12.309	13.726	15.011	16.017	17.270	18.050	19.252	20.496
1 Lækningavörur og hjálpartæki	5.576	6.290	7.110	7.663	8.010	8.220	8.800	9.074
11 Lyf	3.852	4.331	4.996	5.289	5.539	5.367	5.581	5.605
12 Hjálpartæki	1.724	1.958	2.114	2.374	2.471	2.853	3.219	3.468
2 Þjónusta við ferlisjúklinga	6.360	7.034	7.472	7.899	8.753	9.296	9.876	10.793
21 Almenn heilsugæsla	2.105	2.237	2.368	2.503	2.910	3.009	3.134	3.359
22 Sérfræðilæknar	3.371	3.873	4.067	4.307	4.572	4.950	5.317	5.898
23 Tannlækningar	883	923	1.037	1.089	1.271	1.336	1.425	1.537
3. Þjónusta sjúkrastofnana	287	307	327	345	393	410	435	470
5. Heilbrigðismál, ótilgreind annars staðar	86	95	103	109	115	124	142	159
Hlutfall af vergri landsframleiðslu alls	1,80	1,78	1,84	1,90	1,86	1,76	1,65	1,60
1 Lækningavörur og hjálpartæki	0,82	0,81	0,87	0,91	0,86	0,80	0,75	0,71
11 Lyf	0,56	0,56	0,61	0,63	0,60	0,52	0,48	0,44
12 Hjálpartæki	0,25	0,25	0,26	0,28	0,27	0,28	0,28	0,27
2 Þjónusta við ferlisjúklinga	0,93	0,91	0,92	0,94	0,94	0,91	0,85	0,84
21 Almenn heilsugæsla	0,31	0,29	0,29	0,30	0,31	0,29	0,27	0,26
22 Sérfræðilæknar	0,49	0,50	0,50	0,51	0,49	0,48	0,46	0,46
23 Tannlækningar	0,13	0,12	0,13	0,13	0,14	0,13	0,12	0,12
3. Þjónusta sjúkrastofnana	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04
5. Heilbrigðismál, ótilgreind annars staðar	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Heilbrigðisútgjöld staðvirt á mann, þúsundir króna á verðlagi 2007, alls²	63,2	64,6	65,0	65,3	65,6	65,5	65,4	65,8
1 Lækningavörur og hjálpartæki	27,1	28,5	28,5	28,6	28,9	28,6	28,8	29,1
11 Lyf	18,8	19,7	19,7	19,3	19,7	18,4	17,9	18,0
12 Hjálpartæki	8,3	8,8	8,8	9,3	9,2	10,3	10,9	11,1
2 Þjónusta við ferlisjúklinga	34,1	34,1	34,5	34,7	34,6	34,9	34,6	34,7
21 Almenn heilsugæsla	10,6	10,7	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8
22 Sérfræðilæknar	18,9	18,9	18,9	18,9	18,9	19,0	18,9	18,9
23 Tannlækningar	4,6	4,5	4,8	5,0	5,0	5,0	5,0	4,9
3. Þjónusta sjúkrastofnana	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
5. Heilbrigðismál, ótilgreind annars staðar	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

¹ Bráðabirgðatölur.² Heilbrigðisútgjöld einkaaðila staðvirt með verðvísitölu heilbrigðisútgjalda einkaneyslunnar.

Tafla 8. Heildarútgjöld til heilbrigðismála eftir fjármögnunaraðilum 2003–2006

Verðlag hvers árs	2003	2004	2005	2006
ICHA SHA-staðall¹				
Heilbrigðisútgjöld alls, milljónir króna	87.361	91.907	96.857	106.683
HF.1 Hið opinbera	71.344	74.638	78.807	87.431
HF.1.1 Hið opinbera án almannatrygginga	48.204	49.404	52.449	58.152
HF.1.1.1 Ríkissjóður	47.248	48.746	51.776	57.288
HF.1.1.3 Sveitarfélög	956	658	673	864
HF.1.2 Almannatryggingar	23.140	25.234	26.358	29.279
HF.2 Einkageirinn	16.017	17.270	18.050	19.252
HF.2.1 Sjúkratryggingar einkaaðila	–	–	–	–
HF.2.2 Sjúkratryggingarfyrirtæki	–	–	–	–
HF.2.3 Útlagður kostnaður heimila	14.832	16.027	16.703	17.718
HF.2.4 Velferðarstofnanir	1.185	1.243	1.347	1.535
HF.2.5 Fyrirtæki (önnur en sjúkratryggingarfyrirtæki)	–	–	–	–
HF.3 Erlendir aðilar	–	–	–	–
Hlutfall af heildarútgjöldum alls	100,0	100,0	100,0	100,0
HF.1 Hið opinbera	81,7	81,2	81,4	82,0
HF.1.1 Hið opinbera án almannatrygginga	55,2	53,8	54,2	54,5
HF.1.1.1 Ríkissjóður	54,1	53,0	53,5	53,7
HF.1.1.3 Sveitarfélög	1,1	0,7	0,7	0,8
HF.1.2 Almannatryggingar	26,5	27,5	27,2	27,4
HF.2 Einkageirinn	18,3	18,8	18,6	18,0
HF.2.1 Sjúkratryggingar einkaaðila	–	–	–	–
HF.2.2 Sjúkratryggingarfyrirtæki	–	–	–	–
HF.2.3 Útlagður kostnaður heimila	17,0	17,4	17,2	16,6
HF.2.4 Velferðarstofnanir	1,4	1,4	1,4	1,4
HF.2.5 Fyrirtæki (önnur en sjúkratryggingarfyrirtæki)	–	–	–	–
HF.3 Erlendir aðilar	–	–	–	–

¹ Samkvæmt SHA-flokkunarkerfinu (The System of Health Accounts), töflu A1.

Tafla 9. Heildarútgjöld til heilbrigðismála eftir tegund þjónustu 2003–2006

		Verðlag hvers árs, í milljónum króna				Hlutfall			
		2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
ICHA	SHA-staðall¹								
	Heildarútgjöld til heilbrigðismála	87.361	91.907	96.857	106.683	100,0	100,0	100,0	100,0
HC.1	Þjónusta í lækningaskyni	46.662	48.695	51.020	56.269	53,4	53,0	52,7	52,7
HC.1.1	Þjónusta við innlagða í lækningaskyni	23.798	23.837	24.654	27.387	27,2	25,9	25,5	25,7
HC.1.2	Þjónusta á dagdeildum í lækningaskyni	3.636	3.666	3.779	3.972	4,2	4,0	3,9	3,7
HC.1.3	Ferliþjónusta í lækningaskyni	18.501	20.412	21.758	23.970	21,2	22,2	22,5	22,5
HC.1.3.1	Grunnþjónusta og greining lækna	8.774	9.522	9.879	10.914	10,0	10,4	10,2	10,2
HC.1.3.2	Tannlækningar á stofum	5.440	5.783	6.193	6.593	6,2	6,3	6,4	6,2
HC.1.3.3	Öll önnur sérhæfð lækniþjónusta	3.584	3.975	4.350	4.826	4,1	4,3	4,5	4,5
HC.1.3.9	Öll önnur ferliþjónusta í lækningaskyni	703	1.132	1.336	1.637	0,8	1,2	1,4	1,5
HC.1.4	Heimaþjónusta í lækningaskyni	727	780	829	941	0,8	0,8	0,9	0,9
HC.2	Endurhæfing	4.538	4.701	5.114	5.577	5,2	5,1	5,3	5,2
HC.2.1	Endurhæfing innlagðra	1.834	1.493	1.937	2.175	2,1	1,6	2,0	2,0
HC.2.2	Endurhæfing á dagdeildum	378	686	594	657	0,4	0,7	0,6	0,6
HC.2.3	Endurhæfing í ferliþjónustu	2.327	2.522	2.584	2.745	2,7	2,7	2,7	2,6
HC.2.4	Endurhæfing í heimaþjónustu	–	–	–	–	–	–	–	–
HC.3	Langtímahjúkrun	15.933	17.443	19.277	21.874	18,2	19,0	19,9	20,5
HC.3.1	Langtímahjúkrun innlagðra	15.250	16.812	18.486	20.989	17,5	18,3	19,1	19,7
HC.3.2	Langtímahjúkrun á dagdeildum	682	631	791	884	0,8	0,7	0,8	0,8
HC.3.3	Langtímahjúkrun í heimaþjónustu	–	–	–	–	–	–	–	–
HC.4	Stoðþjónusta	1.997	2.105	2.130	2.223	2,3	2,3	2,2	2,1
HC.4.1	Klínískar rannsóknastofur	690	713	690	679	0,8	0,8	0,7	0,6
HC.4.2	Myndgreining	540	594	626	678	0,6	0,6	0,6	0,6
HC.4.3	Sjúkraflutningar	767	798	815	866	0,9	0,9	0,8	0,8
HC.4.9	Öll önnur stoðþjónusta	–	–	–	–	–	–	–	–
HC.5	Lækninga- og hjúkrunarvörur og hjálpartæki handa ferlisjúklingum	15.059	15.915	15.883	17.276	17,2	17,3	16,4	16,2
HC.5.1.	Lyf og aðrar óvaranlegar lækninga- og hjúkrunarvörur	13.315	14.145	13.979	15.168	15,2	15,4	14,4	14,2
HC.5.1.1	Lyfseðilskyld lyf	8.268	8.062	7.707	8.387	9,5	8,8	8,0	7,9
HC.5.1.2	Lyf án lyfseðils	2.962	3.898	3.739	3.897	3,4	4,2	3,9	3,7
HC.5.1.3	Aðrar óvaranlegar lækninga- og hjúkrunarvörur	2.085	2.184	2.533	2.884	2,4	2,4	2,6	2,7
HC.5.2	Hjálpartæki og aðrar varanlegar lækningavörur	1.744	1.771	1.904	2.108	2,0	1,9	2,0	2,0
HC.5.2.1	Gleraugu og önnur sjóntæki	410	417	484	511	0,5	0,5	0,5	0,5
HC.5.2.2	Stoðtæki og önnur hjálpartæki vegna bæklunar	301	290	297	334	0,3	0,3	0,3	0,3
HC.5.2.3	Heyrnartæki	20	20	21	24	0,0	0,0	0,0	0,0
HC.5.2.4	Tæknibúnaður, þ.m.t. hjólastólar	703	682	758	853	0,8	0,7	0,8	0,8
HC.5.2.9	Allar aðrar varanlegar lækninga- og hjúkrunarvörur	311	361	343	386	0,4	0,4	0,4	0,4
HC.6	Forvarnir og þjónusta á sviði lýðheilsu	1.234	1.347	1.490	1.616	1,4	1,5	1,5	1,5
HC.7	Stjórnáslá heilbrigðismála	1.939	1.701	1.942	1.849	2,2	1,9	2,0	1,7

¹ Samkvæmt SHA-flokkunarkerfinu (The System of Health Accounts), töflu A2.

Tafla 10. Heildarútgjöld til heilbrigðisþjónustu eftir umgjörð hennar 2003–2006

		Verðlag hvers árs, í milljónum króna				Hlutfall			
		2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
ICHA	SHA-staðall¹								
Heildarútgjöld til heilbrigðismála		87.361	91.907	96.857	106.683	100,0	100,0	100,0	100,0
Þjónusta við innlagða		40.882	42.142	45.076	50.551	46,8	45,9	46,5	47,4
HC.1.1	Þjónusta við innlagða í lækningaskyni	23.798	23.837	24.654	27.387	27,2	25,9	25,5	25,7
HC.2.1	Endurhæfing innlagðra	1.834	1.493	1.937	2.175	2,1	1,6	2,0	2,0
HC.3.1	Langtímahjúkrun innlagðra	15.250	16.812	18.486	20.989	17,5	18,3	19,1	19,7
Þjónusta á dagdeildum		4.696	4.983	5.164	5.513	5,4	5,4	5,3	5,2
HC.1.2	Þjónusta á dagdeildum í lækningaskyni	3.636	3.666	3.779	3.972	4,2	4,0	3,9	3,7
HC.2.2	Endurhæfing á dagdeildum	378	686	594	657	0,4	0,7	0,6	0,6
HC.3.2	Langtímahjúkrun á dagdeildum	682	631	791	884	0,8	0,7	0,8	0,8
Ferliþjónusta		20.828	22.934	24.342	26.715	23,8	25,0	25,1	25,0
HC.1.3	Ferliþjónusta í lækningaskyni	18.501	20.412	21.758	23.970	21,2	22,2	22,5	22,5
HC.1.3.1	Grunnþjónusta og greining lækna	8.774	9.522	9.879	10.914	10,0	10,4	10,2	10,2
HC.1.3.2	Tannlækningar á stofum	5.440	5.783	6.193	6.593	6,2	6,3	6,4	6,2
HC.1.3.3	Öll önnur sérhæfð lækniþjónusta	3.584	3.975	4.350	4.826	4,1	4,3	4,5	4,5
HC.1.3.9	Öll önnur ferliþjónusta í lækningaskyni	703	1.132	1.336	1.637	0,8	1,2	1,4	1,5
HC.2.3	Endurhæfing í ferliþjónustu	2.327	2.522	2.584	2.745	2,7	2,7	2,7	2,6
Heimaþjónusta		727	780	829	941	0,8	0,8	0,9	0,9
HC.1.4	Heimaþjónusta í lækningaskyni	727	780	829	941	0,8	0,8	0,9	0,9
HC.2.4	Endurhæfing í heimaþjónustu	–	–	–	–	–	–	–	–
HC.3.3	Langtímahjúkrun í heimaþjónustu	–	–	–	–	–	–	–	–
Stoðþjónusta		1.997	2.105	2.130	2.223	2,3	2,3	2,2	2,1
HC.4.1	Klínískar rannsóknastofur	690	713	690	679	0,8	0,8	0,7	0,6
HC.4.2	Myndgreining	540	594	626	678	0,6	0,6	0,6	0,6
HC.4.3	Sjúkraflutningar	767	798	815	866	0,9	0,9	0,8	0,8
HC.4.9	Öll önnur stoðþjónusta	–	–	–	–	–	–	–	–
HC.5	Lækningavörur handa ferlisjúklingum	15.059	15.915	15.883	17.276	17,2	17,3	16,4	16,2
HC.5.1.	Lyf og aðrar óvaranlegar lækninga- og hjúkrunarvörur	13.315	14.145	13.979	15.168	15,2	15,4	14,4	14,2
HC.5.2	Hjálpartæki og aðrar varanlegar lækningavörur	1.744	1.771	1.904	2.108	2,0	1,9	2,0	2,0
Forvarnir og þjónusta á sviði lýðheilsu		1.234	1.347	1.490	1.616	1,4	1,5	1,5	1,5
Stjórnarsýsla heilbrigðismála		1.939	1.701	1.942	1.849	2,2	1,9	2,0	1,7

¹ Samkvæmt SHA-flokkunarkerfinu (The System of Health Accounts), töflu A3.

Tafla 11. Heildarútgjöld til heilbrigðismála eftir veitendum þjónustunnar 2003–2006

	Verðlag hvers árs, í milljónum króna				Hlutfall			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
ICHA SHA-staðall¹								
Heildarútgjöld til heilbrigðismála	87.361	91.907	96.857	106.683	100,0	100,0	100,0	100,0
HP.1 Sjúkrahús	40.635	41.480	44.010	48.855	46,5	45,1	45,4	45,8
HP.1.1 Almenn sjúkrahús	39.976	40.643	43.146	47.974	45,8	44,2	44,5	45,0
HP.1.2 Geð-, áfengis- og vímuefnasjúkrahús	–	–	–	–	–	–	–	–
HP.1.3 Önnur sérhæfð sjúkrahús	659	836	864	881	0,8	0,9	0,9	0,8
HP.2 Hjúkrunar- og dvalarstofnanir	10.460	11.514	12.497	14.371	12,0	12,5	12,9	13,5
HP.3 Veitendur ferliþjónustu	21.306	23.534	24.828	27.357	24,4	25,6	25,6	25,6
HP.3.1 Læknastofur (sjálfstætt starfandi lækna)	12.584	13.842	14.614	16.474	14,4	15,1	15,1	15,4
HP.3.2 Tannlæknastofur	5.279	5.612	6.008	6.386	6,0	6,1	6,2	6,0
HP.3.3–								
HP.3.9 Allir aðrir veitendur ferliþjónustu	3.442	4.080	4.205	4.497	3,9	4,4	4,3	4,2
HP.4 Smásalar og aðrir sem útvega lækninga- og hjúkrunarvörur	13.158	13.442	13.347	13.982	15,1	14,6	13,8	13,1
HP.5 Lýðheilsu- og forvarnarverkefni	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
HP.6 Stjórnsýsla heilbrigðis- og tryggingamála	1.803	1.939	2.175	2.119	2,1	2,1	2,2	2,0
HP.6.1 Stjórnsýsla heilbrigðis- og tryggingamála	1.274	1.386	1.577	1.546	1,5	1,5	1,6	1,4
HP.6.2 Opinberir tryggingasjóðir	529	553	597	573	0,6	0,6	0,6	0,5
HP.6.3–								
HP.6.9 Aðrir stjórnsýsluaðilar	–	–	–	–	–	–	–	–
HP.7 Aðrir sem veita heilbrigðisþjónustu	–	–	–	–	–	–	–	–
HP.7.1 Aðilar sem sinna þjónustu á vinnustöðum	–	–	–	–	–	–	–	–
HP.7.2 Heimili sem veita heimaþjónustu	–	–	–	–	–	–	–	–
HP.7.9 Allir aðrir aðilar	–	–	–	–	–	–	–	–
HP.9 Aðrir	–	–	–	–	–	–	–	–

¹ Samkvæmt SHA-flokkunarkerfinu (The System of Health Accounts), töflu A4.

Tafla 12. Heilbrigðisútgjöld hins opinbera samkvæmt hagrænni flokkun 1999–2006

Verðlag hvers árs, í milljónum króna	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Heilbrigðisútgjöld almannatrygginga, nettó	15.685	17.539	18.275	21.701	22.936	24.991	26.076	29.010
Samneysla	15.674	17.525	18.260	21.680	22.718	24.752	25.821	28.802
Laun	4.682	5.338	5.315	7.155	7.153	9.167	10.325	11.318
Kaup á vöru og þjónustu	11.052	12.241	12.999	14.617	15.769	15.828	15.779	17.753
Sala á þjónustu	-60	-54	-55	-92	-204	-243	-283	-269
Fjármagnstilfærsla	0	0	0	0	188	188	188	188
Fjárfesting	11	14	15	21	30	51	67	20
Heilbrigðisútgjöld sveitarfélaga, nettó	574	638	638	608	619	659	673	864
Samneysla	510	547	600	572	571	605	616	818
Laun	236	266	306	334	356	399	434	521
Kaup á vöru og þjónustu	503	539	558	95	128	477	488	623
Sala á þjónustu	-229	-258	-264	143	87	-271	-306	-326
Tekjutilfærslur	16	13	14	15	25	32	36	35
Fjármagnstilfærsla	2	7	0	0	0	1	0	0
Fjárfesting	47	71	24	21	23	20	21	10
Heilbrigðisútgjöld ríkissjóðs, nettó	49.195	51.336	57.116	66.460	70.328	73.526	78.452	85.833
Samneysla	29.952	32.456	37.177	42.425	44.973	46.713	49.367	54.665
Laun	21.318	22.999	25.038	28.717	31.342	32.436	34.555	38.931
Kaup á vöru og þjónustu	10.729	11.325	14.564	16.656	16.894	17.884	18.640	20.488
Sala á þjónustu	-2.096	-1.868	-2.425	-2.947	-3.264	-3.607	-3.828	-4.754
Framleiðslustyrkir	10	12	9	29	11	20	47	60
Fjárframlög	15.501	16.915	17.703	21.343	23.080	24.781	26.676	28.544
Tilfærsluútgjöld	407	442	644	663	728	846	765	837
Fjárfesting	3.326	1.511	1.582	2.000	1.536	1.166	1.597	1.726
Opinber heilbrigðisútgjöld, nettó	50.011	52.645	58.380	67.879	71.344	74.637	78.807	87.431
Samneysla	46.135	50.528	56.037	64.677	68.262	72.071	75.804	84.284
Laun	26.236	28.604	30.659	36.205	38.851	42.003	45.315	50.770
Kaup á vöru og þjónustu	22.284	24.105	28.121	31.369	32.791	34.189	34.907	38.864
Sala á þjónustu	-2.385	-2.181	-2.743	-2.897	-3.380	-4.121	-4.417	-5.349
Tilfærsluútgjöld	492	522	721	1.161	1.493	1.329	1.318	1.390
Fjárfesting	3.385	1.595	1.622	2.041	1.589	1.237	1.684	1.757
Hlutfall af landsframleiðslu alls¹	7,91	7,70	7,56	8,32	8,48	8,03	7,70	7,52
Samneysla	7,30	7,39	7,26	7,92	8,11	7,75	7,41	7,25
Laun	4,15	4,18	3,97	4,44	4,62	4,52	4,43	4,37
Kaup á vöru og þjónustu	3,52	3,53	3,64	3,84	3,90	3,68	3,41	3,34
Sala á þjónustu (-)	0,38	0,32	0,36	0,35	0,40	0,44	0,43	0,46
Tilfærsluútgjöld	0,08	0,08	0,09	0,14	0,18	0,14	0,13	0,12
Fjárfesting	0,54	0,23	0,21	0,25	0,19	0,13	0,16	0,15

¹ Kaup heimila á heilbrigðisþjónustu frá hinu opinbera hafa verið dregin frá.

Tafla 13. Heilbrigðisútgjöld OECD-ríkja 1980–2005

Hlutfall af landsframleiðslu	Heilbrigðisútgjöld hins opinbera				Heildarútgjöld til heilbrigðismála			
	1980	1990	2000	2005	1980	1990	2000	2005
Austurríki	5,1	5,1	7,6	7,7	7,5	7,0	10,0	10,2
Ástralía	4,3	5,1	6,0	6,4	6,8	7,5	8,8	9,5
Bandaríkin	3,6	4,7	5,8	6,9	8,8	11,9	13,2	15,3
Belgía	6,6	7,4	6,3	7,2	8,6	10,3
Bretland	5,0	5,0	5,9	7,2	5,6	6,0	7,3	8,3
Danmörk	7,9	6,9	6,8	7,7	8,9	8,3	8,3	9,1
Finnland	5,0	6,2	4,9	5,9	6,3	7,7	6,6	7,5
Frakkland	5,6	6,4	7,5	8,9	7,0	8,4	9,6	11,1
Grikkland	2,8	3,1	4,1	4,3	5,1	5,8	9,3	10,1
Holland	5,2	5,4	5,0	5,5	7,5	8,0	8,0	8,2
Írland	6,8	4,4	4,6	5,8	8,3	6,1	6,3	7,5
Ísland	5,5	6,8	7,7	7,7	6,3	7,9	9,5	9,5
Ítalía	...	6,1	5,8	6,8	...	7,7	8,1	8,9
Japan	4,7	4,6	6,2	6,6	6,5	6,0	7,7	8,0
Kanada	5,3	6,6	6,2	6,9	7,0	8,9	8,8	9,8
Lúxemborg	4,8	5,0	5,2	7,5	5,2	5,4	5,8	8,3
Mexíkó	...	2,0	2,6	2,9	...	4,8	5,6	6,4
Noregur	5,9	6,3	6,9	7,6	7,0	7,6	8,4	9,1
Nýja-Sjáland	5,1	5,7	6,0	7,0	5,9	6,9	7,7	9,0
Portúgal	3,4	3,8	6,4	7,4	5,3	5,9	8,8	10,2
Pólland	...	4,4	3,9	4,3	...	4,8	5,5	6,2
Slóvakía	4,9	5,3	5,5	7,1
Spánn	4,2	5,1	5,2	5,9	5,3	6,5	7,2	8,2
Suður-Kórea	1,1	1,6	2,2	3,2	4,1	4,3	4,8	6,0
Sviss	...	4,3	5,8	6,9	7,4	8,3	10,4	11,6
Svíþjóð	8,3	7,5	7,1	7,7	9,0	8,3	8,4	9,1
Tékkland	...	4,6	5,9	6,4	...	4,7	6,5	7,2
Tyrkland	1,0	2,2	4,2	5,4	3,3	3,6	6,6	7,6
Ungverjaland	...	6,3	4,9	5,7	...	7,0	6,9	8,1
Þýskaland	6,6	7,8	8,2	8,2	8,4	9,6	10,3	10,7
OECD	4,9	5,2	5,9	6,4	6,6	7,2	8,3	9,0

Table 1. Health expenditure per capita at 2007 prices

Current prices, in thousand ISK	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ¹
Total health expenditure	354.0	352.0	355.7	375.1	376.9	375.3	374.2	371.9	376.7
1. Medical products and equipment	54.2	57.5	57.4	58.7	60.8	61.6	58.5	58.4	59.6
2. Out-patient services	81.1	84.8	86.5	87.3	90.6	92.8	92.1	92.5	93.3
3. Hospital services	208.7	200.0	202.7	217.3	214.1	210.8	212.6	211.5	213.6
4. Prevention and public health services	1.9	1.7	1.7	1.7	1.7	1.8	2.2	1.8	2.5
5. Health n.e.c.	8.0	7.9	7.4	10.0	9.7	8.3	8.9	7.7	7.7

¹ Preliminary figures.**Table 2. General government expenditure on health**

Per cent of GDP	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ¹
Public health expenditure, total²	7.91	7.70	7.56	8.31	8.48	8.04	7.68	7.49	7.57
1. Medical products and equipment	0.86	0.81	0.75	0.81	0.87	0.85	0.74	0.72	0.74
2. Outpatient services	1.25	1.35	1.36	1.42	1.52	1.51	1.42	1.41	1.43
2.1 General medical services	0.60	0.65	0.65	0.71	0.78	0.75	0.71	0.73	0.72
2.2 Specilised medical services	0.32	0.35	0.36	0.37	0.37	0.35	0.34	0.32	0.32
2.3 Dental services	0.15	0.14	0.13	0.12	0.13	0.13	0.12	0.11	0.11
2.4 Paramedical services	0.18	0.21	0.22	0.22	0.24	0.28	0.26	0.26	0.27
3. Hospital services	5.54	5.29	5.23	5.79	5.79	5.43	5.25	5.13	5.16
3.1 General hospital services	4.34	3.99	3.95	4.23	4.32	3.96	3.78	3.67	3.73
3.2 Specialised hospital services	0.05	0.10	0.09	0.07	0.08	0.09	0.08	0.08	0.08
3.4 Nursing and convalescent home services	1.15	1.20	1.18	1.48	1.38	1.38	1.38	1.38	1.35
4. Public health services	0.05	0.05	0.04	0.05	0.05	0.05	0.05	0.04	0.06
5. Health n.e.c.	0.20	0.20	0.18	0.25	0.25	0.20	0.21	0.18	0.17

¹ Preliminary figures. ² The households purchase of public health care is excluded.**Table 3. Private expenditure on health care**

Per cent of GDP	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ¹
Private health expenditure, total	1.72	1.80	1.78	1.84	1.90	1.86	1.76	1.65	1.60
1. Medical products and equipment	0.70	0.82	0.81	0.87	0.91	0.86	0.80	0.75	0.71
11 Pharmaceutical products	0.45	0.56	0.56	0.61	0.63	0.60	0.52	0.48	0.44
12 Other medical products	0.25	0.25	0.25	0.26	0.28	0.27	0.28	0.28	0.27
2. Outpatient services	0.97	0.93	0.91	0.92	0.94	0.94	0.91	0.85	0.84
21 General and special medical services	0.32	0.31	0.29	0.29	0.30	0.31	0.29	0.27	0.26
22 Dental services	0.52	0.49	0.50	0.50	0.51	0.49	0.48	0.46	0.46
23 Paramedical services	0.13	0.13	0.12	0.13	0.13	0.14	0.13	0.12	0.12
3. Hospital services	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04
5. Health n.e.c.	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01

¹ Preliminary figures.

Table 4. Total expenditure on health care 2000–2007, breakdown

Current prices	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ¹
Total health expenditure, in million ISK	64,954	72,106	82,890	87,361	91,907	96,857	106,683	117,303
1. Medical products, appliances and equipment	11,121	12,097	13,729	15,026	15,886	15,844	17,240	18,570
11 Pharmaceutical products	8,577	9,166	10,436	11,230	11,961	11,447	12,284	13,147
12 Other medical products	2,544	2,931	3,293	3,796	3,925	4,397	4,956	5,423
2. Outpatient services	15,598	17,538	19,026	20,702	22,769	23,911	26,386	29,056
21 General and special medical services	8,928	10,059	11,149	12,180	13,150	13,727	15,314	16,749
23 Dental services	4,348	4,861	5,077	5,434	5,774	6,185	6,586	7,326
24 Paramedical services	2,322	2,618	2,800	3,088	3,844	4,000	4,486	4,981
3. Hospital services	36,477	40,656	47,573	49,026	50,815	54,293	60,354	66,529
4. Prevention and public health services	312	341	382	392	445	549	518	764
5. Health n.e.c.	1,445	1,474	2,179	2,214	1,992	2,259	2,185	2,384
Per cent of GDP, total	9.50	9.34	10.15	10.38	9.90	9.44	9.14	9.17
1. Medical products, appliances and equipment	1.63	1.57	1.68	1.79	1.71	1.54	1.48	1.45
11 Pharmaceutical products	1.25	1.19	1.28	1.33	1.29	1.12	1.05	1.03
12 Other medical products	0.37	0.38	0.40	0.45	0.42	0.43	0.42	0.42
2. Outpatient services	2.28	2.27	2.33	2.46	2.45	2.33	2.26	2.27
21 General and special medical services	1.31	1.30	1.37	1.45	1.42	1.34	1.31	1.31
23 Dental services	0.64	0.63	0.62	0.65	0.62	0.60	0.56	0.57
24 Paramedical services	0.34	0.34	0.34	0.37	0.41	0.39	0.38	0.39
3. Hospital services	5.33	5.27	5.83	5.83	5.47	5.29	5.17	5.20
4. Prevention and public health services	0.05	0.04	0.05	0.05	0.05	0.05	0.04	0.06
5. Health n.e.c.	0.21	0.19	0.27	0.26	0.21	0.22	0.19	0.19
Per capita, at 2007 prices, in thousand ISK, total²	352.0	355.7	375.1	376.9	375.3	374.2	371.9	376.7
1. Medical products, appliances and equipment	57.5	57.4	58.7	60.8	61.6	58.5	58.4	59.6
11 Pharmaceutical products	44.7	43.8	44.6	45.3	46.3	42.2	41.4	42.2
12 Other medical products	12.8	13.6	14.2	15.5	15.3	16.3	17.0	17.4
2. Outpatient services	84.8	86.5	87.3	90.6	92.8	92.1	92.5	93.3
21 General and special medical services	48.1	49.7	50.9	53.0	53.3	52.8	53.5	53.8
23 Dental services	24.2	23.8	23.5	23.8	23.9	23.9	23.3	23.5
24 Paramedical services	12.5	13.0	12.9	13.7	15.6	15.4	15.7	16.0
3. Hospital services	200.0	202.7	217.3	214.1	210.8	212.6	211.5	213.6
4. Prevention and public health services	1.7	1.7	1.7	1.7	1.8	2.2	1.8	2.5
5. Health n.e.c.	7.9	7.4	10.0	9.7	8.3	8.9	7.7	7.7

¹ The health expenditure.² The health expenditure is deflated by price index of government final consumption and by the consumer price index of private health consumption.

Table 5. Total expenditure on health care 1980–2007

Current prices, in million ISK	1980	1985	1990	1991	1992	1993	1994
Public expenditure on health care	884	7,631	25,105	27,970	27,783	28,513	29,687
Private expenditure on health care	130	1,256	4,343	4,754	5,454	6,191	6,382
Total expenditure on health care	1,014	8,887	29,449	32,724	33,238	34,705	36,070
Gross Domestic Product	15,982	122,026	371,437	401,610	401,445	414,168	440,286
Total government expenditure	5,544	45,875	160,264	178,756	183,085	188,442	199,627
Public health expenditure, % of GDP	5.53	6.25	6.76	6.96	6.92	6.88	6.74
Private health expenditure, % of GDP	0.81	1.03	1.17	1.18	1.36	1.49	1.45
Total health expenditure, % of GDP	6.34	7.28	7.93	8.15	8.28	8.38	8.19
Public health expenditure, % of total public expenditure	15.95	16.63	15.67	15.65	15.18	15.13	14.87
Private health expenditure, % of total health expenditure	12.79	14.14	14.75	14.53	16.41	17.84	17.69
Public health expenditure at constant prices ³	36,366	50,420	64,543	66,450	63,689	63,414	64,983
Private health expenditure at constant prices ⁴	4,472	6,970	9,644	9,925	11,268	12,536	12,592
Total health expenditure at constant prices	40,838	57,390	74,187	76,375	74,957	75,950	77,575
Total health expenditure per capita constant prices	179.0	237.7	291.2	296.1	287.1	287.9	291.6

¹ The data for 1998 and onward are based on the new COFOG classification for government expenditure, which causes a slight inaccuracy in comparison with older data.

² Preliminary figures.

³ Public health expenditure deflated by price index of public consumption at 2007 prices.

⁴ Private health expenditure deflated by consumer price index of health consumption at 2007 prices.

1995	1996	1997	1998 ¹	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ²
31,269	33,139	34,972	42,130	50,011	52,645	58,380	67,879	71,344	74,637	78,807	87,431	96,806
6,588	7,289	8,315	10,266	10,866	12,309	13,726	15,011	16,017	17,270	18,050	19,252	20,496
37,856	40,428	43,287	52,396	60,878	64,954	72,106	82,890	87,361	91,907	96,857	106,683	117,302
454,013	487,509	526,322	588,367	632,399	683,748	771,894	816,557	841,483	928,656	1,026,251	1,167,684	1,279,379
203,004	215,431	224,439	222,312	244,263	263,275	303,239	334,049	354,643	376,819	397,426	449,011	510,865
6.89	6.80	6.64	7.16	7.91	7.70	7.56	8.31	8.48	8.04	7.68	7.49	7.57
1.45	1.50	1.58	1.74	1.72	1.80	1.78	1.84	1.90	1.86	1.76	1.65	1.60
8.34	8.29	8.22	8.91	9.63	9.50	9.34	10.15	10.38	9.90	9.44	9.14	9.17
15.40	15.38	15.58	18.95	20.47	20.00	19.25	20.32	20.12	19.81	19.83	19.47	18.95
17.40	18.03	19.21	19.59	17.85	18.95	19.04	18.11	18.33	18.79	18.64	18.05	17.47
65,974	66,159	67,046	73,616	82,003	81,190	82,975	89,168	90,135	90,632	91,338	93,266	96,806
12,477	13,179	13,476	15,990	16,107	17,765	18,410	18,700	18,891	19,182	19,385	19,918	20,496
78,451	79,339	80,522	89,607	98,111	98,955	101,384	107,868	109,026	109,815	110,723	113,183	117,302
293.4	295.0	297.2	327.3	354.0	352.0	355.7	375.1	376.9	375.3	374.2	371.9	376.7

Table 6. The general government expenditure on health 2000–2007, breakdown

Current prices	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ¹
Total public expenditure on health, in million ISK²	52,645	58,380	67,879	71,344	74,637	78,807	87,431	96,806
1 Medical products, appliances and equipment	5,545	5,807	6,620	7,363	7,876	7,624	8,440	9,496
11 Pharmaceutical products	4,726	4,835	5,441	5,940	6,422	6,079	6,703	7,542
12 Other medical products	820	972	1,179	1,422	1,454	1,544	1,737	1,954
2 Outpatient services	9,238	10,504	11,555	12,803	14,017	14,616	16,510	18,262
21 General medical services	4,413	5,023	5,769	6,559	6,988	7,266	8,492	9,241
22 Specilised medical services	2,410	2,798	3,011	3,118	3,252	3,451	3,688	4,149
23 Dental services	976	988	1,010	1,127	1,203	1,234	1,269	1,428
24 Paramedical services	1,439	1,695	1,764	1,999	2,574	2,664	3,061	3,444
3 Hospital services	36,190	40,349	47,247	48,681	50,422	53,883	59,919	66,059
31 General hospital services	27,293	30,511	34,569	36,386	36,775	38,817	42,904	47,757
32 Specialised hospital services	660	707	561	659	836	864	881	1,054
34 Nursing and convelescent home services	8,238	9,130	12,116	11,636	12,811	14,202	16,134	17,248
4 Public health services	312	341	382	392	445	549	518	764
5 Health n.e.c.	1,359	1,379	2,076	2,105	1,877	2,135	2,044	2,225
Per cent of GDP, total²	7.70	7.56	8.31	8.48	8.04	7.68	7.49	7.57
1 Medical products, appliances and equipment	0.81	0.75	0.81	0.87	0.85	0.74	0.72	0.74
11 Pharmaceutical products	0.69	0.63	0.67	0.71	0.69	0.59	0.57	0.59
12 Other medical products	0.12	0.13	0.14	0.17	0.16	0.15	0.15	0.15
2 Outpatient services	1.35	1.36	1.42	1.52	1.51	1.42	1.41	1.43
21 General medical services	0.65	0.65	0.71	0.78	0.75	0.71	0.73	0.72
22 Specilised medical services	0.35	0.36	0.37	0.37	0.35	0.34	0.32	0.32
23 Dental services	0.14	0.13	0.12	0.13	0.13	0.12	0.11	0.11
24 Paramedical services	0.21	0.22	0.22	0.24	0.28	0.26	0.26	0.27
3 Hospital services	5.29	5.23	5.79	5.79	5.43	5.25	5.13	5.16
31 General hospital services	3.99	3.95	4.23	4.32	3.96	3.78	3.67	3.73
32 Specialised hospital services	0.10	0.09	0.07	0.08	0.09	0.08	0.08	0.08
34 Nursing and convelescent home services	1.20	1.18	1.48	1.38	1.38	1.38	1.38	1.35
4 Public health services	0.05	0.04	0.05	0.05	0.05	0.05	0.04	0.06
5 Health n.e.c.	0.20	0.18	0.25	0.25	0.20	0.21	0.18	0.17
Per capita, at 2007 prices of government final consumption, total²	288.8	291.1	310.1	311.6	309.8	308.7	306.5	310.9
1 Medical products, appliances and equipment	30.4	29.0	30.2	32.2	32.7	29.9	29.6	30.5
11 Pharmaceutical products	25.9	24.1	24.9	25.9	26.7	23.8	23.5	24.2
12 Other medical products	4.5	4.8	5.4	6.2	6.0	6.0	6.1	6.3
2 Outpatient services	50.7	52.4	52.8	55.9	58.2	57.3	57.9	58.6
21 General medical services	24.2	25.0	26.4	28.6	29.0	28.5	29.8	29.7
22 Specilised medical services	13.2	14.0	13.8	13.6	13.5	13.5	12.9	13.3
23 Dental services	5.4	4.9	4.6	4.9	5.0	4.8	4.4	4.6
24 Paramedical services	7.9	8.5	8.1	8.7	10.7	10.4	10.7	11.1
3 Hospital services	198.5	201.2	215.8	212.6	209.3	211.1	210.0	212.1
31 General hospital services	149.7	152.1	157.9	158.9	152.6	152.1	150.4	153.4
32 Specialised hospital services	3.6	3.5	2.6	2.9	3.5	3.4	3.1	3.4
34 Nursing and convelescent home services	45.2	45.5	55.3	50.8	53.2	55.6	56.6	55.4
4 Public health services	1.7	1.7	1.7	1.7	1.8	2.2	1.8	2.5
5 Health n.e.c.	7.5	6.9	9.5	9.2	7.8	8.4	7.2	7.1

¹ Preliminary figures.² The households purchase of public health care is excluded.

Table 7. Private expenditure on health care 1999–2006, breakdown

Current prices	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ¹
Total private health expenditure, in million ISK	12,309	13,726	15,011	16,017	17,270	18,050	19,252	20,496
1 Medical products, appliances and equipment	5,576	6,290	7,110	7,663	8,010	8,220	8,800	9,074
11 Pharmaceutical products	3,852	4,331	4,996	5,289	5,539	5,367	5,581	5,605
12 Other medical products	1,724	1,958	2,114	2,374	2,471	2,853	3,219	3,468
2 Outpatient services	6,360	7,034	7,472	7,899	8,753	9,296	9,876	10,793
21 General and special medical services	2,105	2,237	2,368	2,503	2,910	3,009	3,134	3,359
22 Dental services	3,371	3,873	4,067	4,307	4,572	4,950	5,317	5,898
24 Paramedical services	883	923	1,037	1,089	1,271	1,336	1,425	1,537
3. Hospital services	287	307	327	345	393	410	435	470
5. Health n.e.c	86	95	103	109	115	124	142	159
Per cent of GDP, total	1.80	1.78	1.84	1.90	1.86	1.76	1.65	1.60
1 Medical products, appliances and equipment	0.82	0.81	0.87	0.91	0.86	0.80	0.75	0.71
11 Pharmaceutical products	0.56	0.56	0.61	0.63	0.60	0.52	0.48	0.44
12 Other medical products	0.25	0.25	0.26	0.28	0.27	0.28	0.28	0.27
2 Outpatient services	0.93	0.91	0.92	0.94	0.94	0.91	0.85	0.84
21 General and special medical services	0.31	0.29	0.29	0.30	0.31	0.29	0.27	0.26
22 Dental services	0.49	0.50	0.50	0.51	0.49	0.48	0.46	0.46
24 Paramedical services	0.13	0.12	0.13	0.13	0.14	0.13	0.12	0.12
3. Hospital services	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04
5. Health n.e.c	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01
Health expenditure per capita in thousand ISK at 2006 price, total²	63.2	64.6	65.0	65.3	65.6	65.5	65.4	65.8
1 Medical products, appliances and equipment	27.1	28.5	28.5	28.6	28.9	28.6	28.8	29.1
11 Pharmaceutical products	18.8	19.7	19.7	19.3	19.7	18.4	17.9	18.0
12 Other medical products	8.3	8.8	8.8	9.3	9.2	10.3	10.9	11.1
2 Outpatient services	34.1	34.1	34.5	34.7	34.6	34.9	34.6	34.7
21 General and special medical services	10.6	10.7	10.8	10.8	10.8	10.8	10.8	10.8
22 Dental services	18.9	18.9	18.9	18.9	18.9	19.0	18.9	18.9
24 Paramedical services	4.6	4.5	4.8	5.0	5.0	5.0	5.0	4.9
3. Hospital services	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
5. Health n.e.c	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5

¹ Preliminary figures.² The private health expenditure deflated by consumer price index of private health consumption.

Table 8. Total health expenditure by financing agents 2003–2006

Current prices, in million ISK	2003	2004	2005	2006
ICHA SHA manual¹				
Total expenditure on health	87,361	91,907	96,857	106,683
HF.1 General government	71,344	74,638	78,807	87,431
HF.1.1 General government excluding social security funds	48,204	49,404	52,449	58,152
HF.1.1.1 Central government	47,248	48,746	51,776	57,288
HF.1.1.3 Local government	956	658	673	864
HF.1.2 Social security funds	23,140	25,234	26,358	29,279
HF.2 Private sector	16,017	17,270	18,050	19,252
HF.2.1 Private social insurance	–	–	–	–
HF.2.2 Private insurance enterprises (other than social insurance)	–	–	–	–
HF.2.3 Private households out-of-pocket expenditure	14,832	16,027	16,703	17,718
HF.2.4 NPISH (other than social insurance)	1,185	1,243	1,347	1,535
HF.2.5 Corporations (other than health insurance)	–	–	–	–
HF.3 Rest of the world	–	–	–	–
Per cent of total expenditure, total	100.0	100.0	100.0	100.0
HF.1 General government	81.7	81.2	81.4	82.0
HF.1.1 General government excluding social security funds	55.2	53.8	54.2	54.5
HF.1.1.1 Central government	54.1	53.0	53.5	53.7
HF.1.1.3 Local government	1.1	0.7	0.7	0.8
HF.1.2 Social security funds	26.5	27.5	27.2	27.4
HF.2 Private sector	18.3	18.8	18.6	18.0
HF.2.1 Private social insurance	–	–	–	–
HF.2.2 Private insurance enterprises (other than social insurance)	–	–	–	–
HF.2.3 Private households out-of-pocket expenditure	17.0	17.4	17.2	16.6
HF.2.4 NPISH (other than social insurance)	1.4	1.4	1.4	1.4
HF.2.5 Corporations (other than health insurance)	–	–	–	–
HF.3 Rest of the world	–	–	–	–

¹ The classification is based on the SHA manual (The System of Health Accounts), table A1.

Table 9. Health expenditure by function of care 2003–2006

		Current prices, in million ISK				Percentage			
		2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
ICHA	SHA manual¹								
	Total health expenditure	87,361	91,907	96,857	106,683	100.0	100.0	100.0	100.0
HC.1	Services of curative care	46,662	48,695	51,020	56,269	53.4	53.0	52.7	52.7
HC.1.1	In-patient curative care	23,798	23,837	24,654	27,387	27.2	25.9	25.5	25.7
HC.1.2	Day cases of curative care	3,636	3,666	3,779	3,972	4.2	4.0	3.9	3.7
HC.1.3	Out-patient care	18,501	20,412	21,758	23,970	21.2	22.2	22.5	22.5
HC.1.3.1	Basic medical and diagnostic services	8,774	9,522	9,879	10,914	10.0	10.4	10.2	10.2
HC.1.3.2	Out-patient dental care	5,440	5,783	6,193	6,593	6.2	6.3	6.4	6.2
HC.1.3.3	All other specialised health care	3,584	3,975	4,350	4,826	4.1	4.3	4.5	4.5
HC.1.3.9	All other out-patient curative care	703	1,132	1,336	1,637	0.8	1.2	1.4	1.5
HC.1.4	Services of curative home care	727	780	829	941	0.8	0.8	0.9	0.9
HC.2	Services of rehabilitative care	4,538	4,701	5,114	5,577	5.2	5.1	5.3	5.2
HC.2.1	In-patient rehabilitative care	1,834	1,493	1,937	2,175	2.1	1.6	2.0	2.0
HC.2.2	Day cases of rehabilitative care	378	686	594	657	0.4	0.7	0.6	0.6
HC.2.3	Out-patient rehabilitative care	2,327	2,522	2,584	2,745	2.7	2.7	2.7	2.6
HC.2.4	Services of rehabilitative home care	–	–	–	–	–	–	–	–
HC.3	Services of long-term nursing care	15,933	17,443	19,277	21,874	18.2	19.0	19.9	20.5
HC.3.1	In-patient long-term nursing care	15,250	16,812	18,486	20,989	17.5	18.3	19.1	19.7
HC.3.2	Day cases of long-term nursing care	682	631	791	884	0.8	0.7	0.8	0.8
HC.3.3	Long-term nursing care; home care	–	–	–	–	–	–	–	–
HC.4	Ancillary services to health care	1,997	2,105	2,130	2,223	2.3	2.3	2.2	2.1
HC.4.1	Clinical laboratory	690	713	690	679	0.8	0.8	0.7	0.6
HC.4.2	Diagnostic imaging	540	594	626	678	0.6	0.6	0.6	0.6
HC.4.3	Patient transport and emergency rescue	767	798	815	866	0.9	0.9	0.8	0.8
HC.4.9	All other miscellaneous ancillary services	–	–	–	–	–	–	–	–
HC.5	Medical goods dispensed to out-patients	15,059	15,915	15,883	17,276	17.2	17.3	16.4	16.2
HC.5.1	Pharmaceuticals and other medical non-durables	13,315	14,145	13,979	15,168	15.2	15.4	14.4	14.2
HC.5.1.1	Prescribed medicines	8,268	8,062	7,707	8,387	9.5	8.8	8.0	7.9
HC.5.1.2	Over-the-counter medicines	2,962	3,898	3,739	3,897	3.4	4.2	3.9	3.7
HC.5.1.3	Other medical non-durables	2,085	2,184	2,533	2,884	2.4	2.4	2.6	2.7
HC.5.2	Therapeutic appliances and other medical durables	1,744	1,771	1,904	2,108	2.0	1.9	2.0	2.0
HC.5.2.1	Glasses and other vision products	410	417	484	511	0.5	0.5	0.5	0.5
HC.5.2.2	Orthopaedic appliances and other prosthetics	301	290	297	334	0.3	0.3	0.3	0.3
HC.5.2.3	Hearing aids	20	20	21	24	0.0	0.0	0.0	0.0
HC.5.2.4	Medico-technical devices, including wheelchairs	703	682	758	853	0.8	0.7	0.8	0.8
HC.5.2.9	All other miscellaneous medical durables	311	361	343	386	0.4	0.4	0.4	0.4
HC.6	Prevention and public health services	1,234	1,347	1,490	1,616	1.4	1.5	1.5	1.5
HC.7	Health administration and health insurance	1,939	1,701	1,942	1,849	2.2	1.9	2.0	1.7

¹ The classification is based on the SHA manual, table A2.

Table 10. Health expenditure by mode of production 2003–2006

		Current prices, in million ISK				Percentage			
		2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
ICHA	SHA manual¹								
	Total health expenditure	87,361	91,907	96,857	106,683	100.0	100.0	100.0	100.0
	In-patient care	40,882	42,142	45,076	50,551	46.8	45.9	46.5	47.4
HC.1.1	Curative care	23,798	23,837	24,654	27,387	27.2	25.9	25.5	25.7
HC.2.1	Rehabilitative care	1,834	1,493	1,937	2,175	2.1	1.6	2.0	2.0
HC.3.1	Long-term nursing care	15,250	16,812	18,486	20,989	17.5	18.3	19.1	19.7
	Services of day-care	4,696	4,983	5,164	5,513	5.4	5.4	5.3	5.2
HC.1.2	Day cases of curative care	3,636	3,666	3,779	3,972	4.2	4.0	3.9	3.7
HC.2.2	Day cases of rehabilitative care	378	686	594	657	0.4	0.7	0.6	0.6
HC.3.2	Day cases of long-term care	682	631	791	884	0.8	0.7	0.8	0.8
	Out-patient care	20,828	22,934	24,342	26,715	23.8	25.0	25.1	25.0
HC.1.3	Out-patient curative care	18,501	20,412	21,758	23,970	21.2	22.2	22.5	22.5
HC.1.3.1	Basic medical and diagnostic services	8,774	9,522	9,879	10,914	10.0	10.4	10.2	10.2
HC.1.3.2	Out-patient dental care	5,440	5,783	6,193	6,593	6.2	6.3	6.4	6.2
HC.1.3.3	All other specialised health care	3,584	3,975	4,350	4,826	4.1	4.3	4.5	4.5
HC.1.3.9	All other out-patient curative care	703	1,132	1,336	1,637	0.8	1.2	1.4	1.5
HC.2.3	Out-patient rehabilitative care	2,327	2,522	2,584	2,745	2.7	2.7	2.7	2.6
	Home care	727	780	829	941	0.8	0.8	0.9	0.9
HC.1.4	Curative home care	727	780	829	941	0.8	0.8	0.9	0.9
HC.2.4	Rehabilitative home care	–	–	–	–	–	–	–	–
HC.3.3	Long-term nursing home care	–	–	–	–	–	–	–	–
	Ancillary services to health care	1,997	2,105	2,130	2,223	2.3	2.3	2.2	2.1
HC.4.1	Clinical laboratory	690	713	690	679	0.8	0.8	0.7	0.6
HC.4.2	Diagnostic imaging	540	594	626	678	0.6	0.6	0.6	0.6
HC.4.3	Patient transport and emergency rescue	767	798	815	866	0.9	0.9	0.8	0.8
HC.4.9	All other miscellaneous ancillary services	–	–	–	–	–	–	–	–
	Medical goods dispensed to out-patients	15,059	15,915	15,883	17,276	17.2	17.3	16.4	16.2
HC.5.1.	Pharmaceuticals and other medical non-durables	13,315	14,145	13,979	15,168	15.2	15.4	14.4	14.2
HC.5.2	Therapeutic appliances and other medical durables	1,744	1,771	1,904	2,108	2.0	1.9	2.0	2.0
	Prevention and public health services	1,234	1,347	1,490	1,616	1.4	1.5	1.5	1.5
	Health administration and health insurance	1,939	1,701	1,942	1,849	2.2	1.9	2.0	1.7

¹ The classification is based on the SHA manual, table A3.

Table 11. Health expenditure by providers 2003–2006

	Current prices, in million ISK				Percentage			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
ICHA SHA manual¹								
Total health expenditure	87,361	91,907	96,857	106,683	100.0	100.0	100.0	100.0
HP.1 Hospitals	40,635	41,480	44,010	48,855	46.5	45.1	45.4	45.8
HP.1.1 General hospitals	39,976	40,643	43,146	47,974	45.8	44.2	44.5	45.0
HP.1.2 Mental health and substance abuse hospitals	–	–	–	–	–	–	–	–
HP.1.3 Specialty hospitals	659	836	864	881	0.8	0.9	0.9	0.8
HP.2 Nursing and residential care facilities	10,460	11,514	12,497	14,371	12.0	12.5	12.9	13.5
HP.3 Providers of ambulatory health care	21,306	23,534	24,828	27,357	24.4	25.6	25.6	25.6
HP.3.1 Offices of physicians	12,584	13,842	14,614	16,474	14.4	15.1	15.1	15.4
HP.3.2 Offices of dentists	5,279	5,612	6,008	6,386	6.0	6.1	6.2	6.0
HP.3.3–								
HP.3.9 Other out-patient care centers	3,442	4,080	4,205	4,497	3.9	4.4	4.3	4.2
HP.4 Retail sale and other providers of medical goods	13,158	13,442	13,347	13,982	15.1	14.6	13.8	13.1
HP.5 Provision and administration of public health programmes	–	–	–	–	–	–	–	–
HP.6 Health administration and insurance	1,803	1,939	2,175	2,119	2.1	2.1	2.2	2.0
HP.6.1 Government administration of health	1,274	1,386	1,577	1,546	1.5	1.5	1.6	1.4
HP.6.2 Social security funds	529	553	597	573	0.6	0.6	0.6	0.5
HP.6.3–								
HP.6.9 Other insurance and administration	–	–	–	–	–	–	–	–
HP.7 All other industries (rest of the economy)	–	–	–	–	–	–	–	–
HP.7.1 Establishments as providers of occupational health care services	–	–	–	–	–	–	–	–
HP.7.2 Private households as providers of home care	–	–	–	–	–	–	–	–
HP.7.9 All other industries as secondary producers of health care	–	–	–	–	–	–	–	–
HP.9 Others	–	–	–	–	–	–	–	–

¹ The classification is based on the SHA manual, table A4.

Table 12. Public health expenditure by economic type 1999–2006

Current prices, in million ISK	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Social security funds' health expenditure, net	15,685	17,539	18,275	21,701	22,936	24,991	26,076	29,010
Government final consumption	15,674	17,525	18,260	21,680	22,718	24,752	25,821	28,802
Compensation of employees	4,682	5,338	5,315	7,155	7,153	9,167	10,325	11,318
Use of goods and services	11,052	12,241	12,999	14,617	15,769	15,828	15,779	17,753
Sales of services	-60	-54	-55	-92	-204	-243	-283	-269
Capital grants	0	0	0	0	188	188	188	188
Investment	11	14	15	21	30	51	67	20
Local government's health care, net	574	638	638	608	619	659	673	864
Government final consumption	510	547	600	572	571	605	616	818
Compensation of employees	236	266	306	334	356	399	434	521
Use of goods and services	503	539	558	95	128	477	488	623
Sales of services	-229	-258	-264	143	87	-271	-306	-326
Current transfers	16	13	14	15	25	32	36	35
Capital transfers	2	7	0	0	0	1	0	0
Investment	47	71	24	21	23	20	21	10
Central government's health expenditure, net	49,195	51,336	57,116	66,460	70,328	73,526	78,452	85,833
Government final consumption	29,952	32,456	37,177	42,425	44,973	46,713	49,367	54,665
Compensation of employees	21,318	22,999	25,038	28,717	31,342	32,436	34,555	38,931
Use of goods and services	10,729	11,325	14,564	16,656	16,894	17,884	18,640	20,488
Sales of services	-2,096	-1,868	-2,425	-2,947	-3,264	-3,607	-3,828	-4,754
Subsidies	10	12	9	29	11	20	47	60
Capital grants	15,501	16,915	17,703	21,343	23,080	24,781	26,676	28,544
Other expence	407	442	644	663	728	846	765	837
Investment	3,326	1,511	1,582	2,000	1,536	1,166	1,597	1,726
General government's health expenditure, net	50,011	52,645	58,380	67,879	71,344	74,637	78,807	87,431
Government final consumption	46,135	50,528	56,037	64,677	68,262	72,071	75,804	84,284
Compensation of employees	26,236	28,604	30,659	36,205	38,851	42,003	45,315	50,770
Use of goods and services	22,284	24,105	28,121	31,369	32,791	34,189	34,907	38,864
Sales of services	-2,385	-2,181	-2,743	-2,897	-3,380	-4,121	-4,417	-5,349
Other expence	492	522	721	1,161	1,493	1,329	1,318	1,390
Investment	3,385	1,595	1,622	2,041	1,589	1,237	1,684	1,757
Per cent of GDP, net¹	7.91	7.70	7.56	8.32	8.48	8.03	7.70	7.52
Government final consumption	7.30	7.39	7.26	7.92	8.11	7.75	7.41	7.25
Compensation of employees	4.15	4.18	3.97	4.44	4.62	4.52	4.43	4.37
Use of goods and services	3.52	3.53	3.64	3.84	3.90	3.68	3.41	3.34
Sales of services	0.38	0.32	0.36	0.35	0.40	0.44	0.43	0.46
Other expence	0.08	0.08	0.09	0.14	0.18	0.14	0.13	0.12
Investment	0.54	0.23	0.21	0.25	0.19	0.13	0.16	0.15

¹ The households purchase of public health care is excluded.

Table 13. Health expenditure in OECD countries 1980–2005

Per cent of GDP	Public health expenditure				Total health expenditure			
	1980	1990	2000	2005	1980	1990	2000	2005
Austria	5.1	5.1	7.6	7.7	7.5	7.0	10.0	10.2
Australia	4.3	5.1	6.0	6.4	6.8	7.5	8.8	9.5
United States	3.6	4.7	5.8	6.9	8.8	11.9	13.2	15.3
Belgium	6.6	7.4	6.3	7.2	8.6	10.3
United Kingdom	5.0	5.0	5.9	7.2	5.6	6.0	7.3	8.3
Denmark	7.9	6.9	6.8	7.7	8.9	8.3	8.3	9.1
Finland	5.0	6.2	4.9	5.9	6.3	7.7	6.6	7.5
France	5.6	6.4	7.5	8.9	7.0	8.4	9.6	11.1
Greece	2.8	3.1	4.1	4.3	5.1	5.8	9.3	10.1
Netherlands	5.2	5.4	5.0	5.5	7.5	8.0	8.0	8.2
Ireland	6.8	4.4	4.6	5.8	8.3	6.1	6.3	7.5
Iceland	5.5	6.8	7.7	7.7	6.3	7.9	9.5	9.5
Italy	...	6.1	5.8	6.8	...	7.7	8.1	8.9
Japan	4.7	4.6	6.2	6.6	6.5	6.0	7.7	8.0
Canada	5.3	6.6	6.2	6.9	7.0	8.9	8.8	9.8
Luxembourg	4.8	5.0	5.2	7.5	5.2	5.4	5.8	8.3
Mexico	...	2.0	2.6	2.9	...	4.8	5.6	6.4
Norway	5.9	6.3	6.9	7.6	7.0	7.6	8.4	9.1
New Zealand	5.1	5.7	6.0	7.0	5.9	6.9	7.7	9.0
Portugal	3.4	3.8	6.4	7.4	5.3	5.9	8.8	10.2
Poland	...	4.4	3.9	4.3	...	4.8	5.5	6.2
Slovak Republic	4.9	5.3	5.5	7.1
Spain	4.2	5.1	5.2	5.9	5.3	6.5	7.2	8.2
South Korea	1.1	1.6	2.2	3.2	4.1	4.3	4.8	6.0
Switzerland	...	4.3	5.8	6.9	7.4	8.3	10.4	11.6
Sweden	8.3	7.5	7.1	7.7	9.0	8.3	8.4	9.1
Czech Republic	...	4.6	5.9	6.4	...	4.7	6.5	7.2
Turkey	1.0	2.2	4.2	5.4	3.3	3.6	6.6	7.6
Hungary	...	6.3	4.9	5.7	...	7.0	6.9	8.1
Germany	6.6	7.8	8.2	8.2	8.4	9.6	10.3	10.7
OECD	4.9	5.2	5.9	6.4	6.6	7.2	8.3	9.0

Hagfíðindi **Þjóðhagsreikningar**
Statistical Series ***National accounts***

93. árgangur nr. 22 2008:5

ISSN 0019-1078 ISSN 1670-4657 (pappír *paper*) • ISSN 1670-4665 (pdf)

Verð ISK 1.200 *Price EUR 16*

Umsjón *Supervision* Jóhann Rúnar Björgvinsson • johann.bjorgvinsson@hagstofa.is

Sími *Telephone* +(354) 528 1000 © Hagstofa Íslands *Statistics Iceland* • Borgartúni 21a 150 Reykjavík Iceland

Bréfasími *Fax* +(354) 528 1099 Öllum eru heimil afnot af ritinu. Vinsamlegast getið heimildar. *Please quote the source.*

www.hagstofa.is/hagtidindi www.statice.is/series